KURJER WARSZAWSKI.

Piątek.
Dnia 19 (31) Grudnia 1858 Roku.

№ 346.

Jutro NOWY ROK (1859).
Sgo Fulgencjusza B.

Minął rok **1858**, a w miejsce jego powitamy od jutra **1859**. Zamykając więc z ostatnim dniem upływającego roku, kronikę dziejów jego, rzucamy raz jeszcze według wprowadzonego od lat 21 przez nas zwyczaju, okiem w tę przeszłość, dotykając wszelkich ważniejszych szczegółów, jakie przesunęły się przed oczami naszemi, a jakie ściśle wiązały się tak z miastem Warszawą jako i krajem. Rok ten bowiem jak tyle innych poprzedników jego odznaczył się najróżnorodniejszemi wypadkami, już pomyślniejszemi, już mniej szczęśliwemi; wszystkie one przeszły w czasie właściwym przez karty tej kroniki, goniąc się z dnia na dzień jedne za drugiemi, lecz w chaosie tych kolumn, obejmujących takowe, przebrzmiałyby łatwo na zawsze. Wskrzeszamy je więc niejako w ostatniej chwili dogorywającego roku i obejmujemy jak najtreściwiej, przywodząc je na pamięć Czytelnikom naszym, dla łatwiejszego jedynie odszukania tychże, wrazie gdyby potrzeba nakazywała wydobyć te skromne pamiątki z pyłu zapomnienia. Sprawozdanie więc niniejsze jest niejako krótkim poglądem na obraz czynności roku całego, notowanych przez nas z jak największą o ile być może skrupulatnością; składamy więc je Czytelnikom naszym, jako owoc całorocznych trudów i pracy, w tem przekonaniu, że z równem pobłażaniem i współczuciem przyjęte zostanie, z jakiem przyjmowane bywały przez cały ciąg roku ubiegłego, codzienne kartki niniejszej kroniki, notujące stosownie do zadania pisma, od najdrobniejszych do najważniejszych szczegółów.

Poczet tych wspomnień, rozpoczynamy od Osoby NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA II, i od Najjaśniejszego Domu Cesarskiego.

W r. b. w końcu miesiąca Września, Warszawa miała szczęście oglądać NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA II, który obecnością swoją raczył uszczęśliwić to miasto, i poraz pierwszy przestąpić progi starożytnej Świątyni Śgo Jana. Niebawem nawiedzili Warszawę dostojni Xiążęta krwi, jak J. K. Wysokość Xiążę Rejent *Pruski*, J. K. W. Panujący Wielki Xiążę *Wejmarski;* J. K. W. Xiążę Karol *Bawarski*, i J. C. W. Xiążę *Napoleon.*

Jednocześnie w chwilach pobytu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w Warszawie, i piękna posiadłość Hr. Aug. *Potockich*, Willanów, zapisał do kroniki miejscowej dzień 29 Września, w którym J. C. K. Mość raczył nawiedzić te miejsca, znajdując się na wyprawionych tamże łowach, tak w parku Natolińskim jako i zwierzyńcu. Na tych łowach towarzyszyli NAJJAŚNIEJSZEMU PANU Xiążęta krwi, J. K. W. Panujący Wielki Xiążę *Wejmarski* i J. C. W. Xiążę *Napoleon.*

Obecnością NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY w tym roku, cieszyła się także i założona przez JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKĄ MOŚĆ w Warszawie Cesarsko-Królewska Medyczno-Chirurgiczna Akademja, którą NAJJAŚNIEJSZY PAN, raczył w ciągu swego pobytu w Warszawie odwiedzić.

W roku bieżącym, Dom Cesarski pomnożony został przez narodzenie się J. C. W. W. Xięcia Konstantego Konstantynowicza, Syna Brata CESARSKIEGO, J. C. W. W. X. Konstantego Mikołajewicza.

W tymże roku, w połowie Stycznia, Dwór Cesarski przywdział dwutygodniową żałobę z powodu skonu W. X. Ludwika *Badeńskiego*, Brata, Panującego W. X. Badeńskiego i Jej C. W. Wielkiej Xiężnej Olgi Fedorównej.

Tak w chwilach bytności NAJJAŚNIEJSZEGO PANA w Warszawie, jako też i innych, w ciągu roku całego, z Dygnitarzy zagranicznych, gościli lub przejeżdżali przez Warszawę: P. *Isturitz y Montero*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Królowéj Hiszpańskiej przy Dworze Cesarsko-*Rossyjskim;* Vice-Hrabia *de Jonghe d'Ardoye*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Króla Belgów przy Dworze Cesarsko-*Rossyjskim;* Jenerał Jazdy Wojsk Austryackich Hr. *Szaffgotsche;* Jenerał-Adjutant N. Króla Sardyńskiego, Kawaler *d'Angrona;* Baron *Manteuffel*, b. Prezes Rady Ministrów Królestwa Pruskiego.

Zaś z Dygnitarzy Cesarstwa: JO. Xiążę *Gorczakow*, Minister Spraw Zagranicznych; Radca Tajny *Tymowski*, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, przybyły z Petersburga; Radca Tajny Hr. *Goleniszczew-Kutuzow*, Towarzysz Ministra Sekretarza Stanu; Rzeczyw. Rad. Tajny Hr. *Ribeaupierre*, Wielki Szambelan Dworu J. C. K. Mci, i inni.

Wznoszące się corocznie Świątynie Pańskie Rzymsko-Katolickie, już to przez wybudowanie nowych, już odnowienie tych, które chwiały się grożąc upadkiem pod ciężarem niszczącéj wszystko ręki czasu, i w tym także roku albo powstały na nowo, albo dźwignięte zostały z upadku. Do rzędu takich liczemy: wznoszący się na miejscu dawnego, nowy Kościół w Willanowie, przez miejscowych Dziedziców; poświęcony w Sierpniu Kościół w dobrach Białła, o kilkanaście wiorst od papierni w Soczewce leżących, a wzniesiony przez Dziedzica tychże dóbr, Radcę Handlowego Jana *Epstejna;* odnowione zupełnie Kościoły: XX. Trynitarzy na Solcu w Warszawie; Jasiennicki, w Dekanacie Grojeckim, i poświęcony również nowo wzniesiony Kościół w Starorzebach, w Gubernji Płockiej, w dobrach JW. *Bromirskich*. Obok tego przedsięwzięto w r. b. zamiar wzniesienia nowej Świątyni Pańskiej, na Grzybowie w Warszawie.

Nadto zarządzono budowę nowych Kościołów: w Gielniowie; w Dek. Opoczyńskim; w Krakopolu, Powiecie Kalwaryjskim, w Kromołowie, Dekan. Olkuskim; w m. Kutnie; w Bednarach; Dekan. Łowickim; w Orlu, Dek. Włocławskim; we wsi Chojnacie, Powiecie Rawskim; w Pniewie, w Dekanacie Pułtuskim; w Kościelcu, w Dekanacie Miechowskim; w Bołeszczynie, w Powiecie Kaliskim, i w Nasielsku; oraz odnowienie Kościoła w Parafji Busko, w Dekan. Stopnickim.

Jednym z ważniejszych faktów, jakie skutkiem Monarsze Wspaniałomyślności upamiętniły także i rok bieżący, stawszy się dobrodziejstwem dla całego kraju, jest ustanowienie Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskiem, pod prezydencją Hr. Andrzeja *Zamoyskiego*, a którego to Towarzystwa, uroczyste otwarcie nastąpiło w miesiącu Styczniu. W następstwie zaś tego, ustanowioną została wystawa płodów i wyrobów gospodarstwa wiejskiego, tudzież zwierząt domowych wszelkiego rodzaju, mająca się odbywać jednocześnie z walnym na Śgo Mateusza jarmarkiem w Łowiczu, a nadto, postanowiono otworzyć w każdéj Gubernji jedną szkołę wiejską z folwarkiem na wzór istniejącej już przy Instytucie w Marymoncie. O ile zaś Towarzystwo Rolnicze, osłonięte Monarszą Opieką, poparte przychylnością Władz miejscowych, i kierowane światłym zarządem Prezydującego i wybranego w tym celu Komitetu, rozwijało działania swoje, zdaliśmy już o tem po szczególe w swoim czasie sprawę, obejmując w tem i działania szczegółowych w całym kraju Komitetów; niepomijając także i pierwszej wystawy w Łowiczu.

Z innych Postanowień Rządowych, przytaczamy: Dozwolenie na wznoszenie domów drewnianych, jako też wszystkich zabudowań gospodarskich w obrębie okopowym miasta, a to w celu zwiększenia liczby dogodnych i tańszych pomieszkań dla mniej zamożnej ludności. Dozwolenie Starozakonnym przesiedlania się z Królestwa do Cesarstwa. Zniesienie po Gubernjach Naczel-

ników Wojennych, a zaprowadzenie na ich miejsce po miastach Guberujalnych, Komendantur. Oddanie pod Zwierzchnictwo Namiestnika w Królestwie, Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego, pozostającego w składzie Głównego Zarządu Poczt Cesarstwa. Zatwierdzenie nowéj ustawy dla Instytutu G. W. w Marymoncie, tudzież dla Szkoły Wiejskiej przy nim. Nowe przepisy co do udzielania pożyczki z funduszów budowlanych. Uzupełniono przepisy o podawaniu prośb do różnych Władz Królestwa, i t. p.

Jako fakt będący wypływem tychże Postanowień, notujemy tu dla pamięci, iż w r. b. rzeka Orzyc, położona w Gub. Płockiej, od wsi Drążdżewa do ujścia Narwi, uznaną została za spławną i powiększyła liczbę rzek tego rodzaju w Królestwie.

W r. b. Warszawskie Tow. Dobr. otrzymało Prezesa w osobie Najdostojniejszego Arcy-Biskupa Warszawskiego, Metropolity JX. *Fijałkowskiego;* a nadto rozwijając zakres swych działań, otworzyło na próbę w drugiej połowie Maja Radę Opiekuńczą ubogich w Cyrkule I, z zamiarem urządzenia takichże Rad we wszystkich Cyrkułach miasta.

Co do oświaty, a raczej wychowania młodzi; tu należałoby się nieco dłużej zatrzymać; ale ponieważ celem tego sprawozdania jest streszczenie w krótkości, o ile być może, wszystkich szczegółów, zaś przedmiot, jak wychowanie publiczne, za nadto jest ważnym i cały obchodzącym ogół, aby go w skróceniu podawać, z tych zatem powodów, ogólny rzut oka na przedmiot w mowie będący za przeciąg lat trzech; zamieścimy obszerniej w następnych numerach.

Przerywamy sprawozdanie to niniejsze, poświęceniem słów kilku pamięci tych wszystkich, którzy w ciągu roku schodząc z tego świata, osierocili zarówno obszerne koła społeczeństwa naszego, jak i pomniejsze rodzinne swe kółka. I tak:

Z Dygnitarzy Zagranicznych: zeszli z tego świata: Panujący Xiążę *Lichtenstein* i Hrabia Józef *Radecki*, Feldmarszałek Wojsk Austrjackich i Cesarsko-Rossyjskich.

Z Dygnitarzy tutejszych: Jenerał Adjutant Wincenty Korwin Hrabia Ordynat *Krasiński*, Członek Rady Państwa i Rady Administracyjnej Królestwa; Rz. Radca Tajny Senator *Hurko;* Alexander Xiążę *Golicyn*, Naczelnik Okręgu Pocztowego; Piotr *Wichliński*, b. Senator Kasztelan; Cypryan Hr. *Komorowski*, Rz. Rad. Tajny J. C. Apostolskiej Mości; Jan Hr. *Jezierski*, Koniuszy Dworu J. C. Mości, Marszałek Szlachty Gub. Lubelskiej; Rz. Rad. St. Maxymiljan *v. Engelhardt*, Vice Prezes Banku Polskiego; Radca Stanu Szambelan Dworu J. C. K. Mości, Alexander *Kuczyński;* b. Jenerał-Lejtnant, Senator Zygmunt *Kurnatowski;* Jenerał Piechoty *Gołowin*, niegdy Dyr. Gł. P. w K. R. S. W. i D.; Jenerał-Major *Stejn;* Radca Tajny A. *Storożenko*, niegdy Dyrektor Główny w K. R. S. W. i D. w Królestwie; Jenerał-Major, Xiążę Alexander *Golicyn 4*, b. Naczelnik Wojenny w Kaliszu; Jenerał-Lejtnant *Bourman*, Naczelnik III Okręgu Korpusu Żandarmów; Rz. Radca Stanu *Prądzyński*, Członek Senatu.

Z Duchowieństwa: X. Anastazy *Niezabitowski*, Prowincjał XX. Pijarów; X. Antoni *Czerniewski*, Przełożony Jeneralny Zgromadzenia XX. Marjanów, w Klasztorze Skurzeckim; X. Franciszek *Ostaszewski*, Proboszcz Parafji Łopacińskiej; X. Jan *Pniewski*, Prałat Dziekan Kollegjaty Pułtuskiej; X. Alexander *Przewłocki*, Professor Akademji Rzymsko-Katolickiej; X. Adam *Małecki*, b. Prowincjał Zgromadzenia XX. Augustjanów; X. Józef-Kalasanty *Lwowicz*, ze Zgromadzenia XX. Pijarów; X. Ludwik *Kurowski*, Bernardyn; X. Jan *Brzozowski*, Proboszcz Parafji Winna. X. Wiktor *Czaplicki*, Pijar; X. Jan *Pociej*, Prałat Katedry Chełmskiej; X. Józef *Czapski*, b. Definitor XX. Reformatów; X. Józef Kalasanty *Mętlewicz*, Kan. Metrop. Proboszcz Łęczycki, znany z wymowy Kaznodziejskiej; X. *Staraniewicz*, Professor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; X. Antoni *Leśniewicz;* X. Stanisław *Narbutt*, Proboszcz Kossowski; X. Ignacy *Niski;* Antoni *Maliszowski*, Pijar.

Z Dam: Hrabina z Daszkowów *Rzewuska;* Paulina z Hr. Potockich *Łubieńska;* Wiktorja z Orłowskich *Sobańska;* Katarzyna z Lubowidzkich *Niemojowska;* Tekla z Byszewskich Hrabina *Skarbkowa;* Emilja z Xiążąt Ogińskich Hrabina *Załuska;* Xiężna Marta *Radziwiłłowa*, Wdowa po Xięciu Dominiku Krajczym W. X. Litewskiego.

Z Obywateli Ziemskich: Tadeusz *Zawisza;* Tadeusz *Badowski;* Fryderyk *Zakrzowski;* Juljan *Fiorentini;* Tadeusz *Skrzyński;* Karól *Łaniewski;* Wincenty *Mieszkowski* z Krasiennicy; Franciszek *Szobiecki* z Gawarzec; Bonawentura *Marchwiński*, z Brzeszcz; Stanisław *Bromirski* z Łaz; Klemens *Roszkowski;* Felix Henryk *Wolski* z Dąbrówki; Jan *Biernacki;* *Domaszowski;* Franciszek *Stalkowski* z Głaskowa; Benedykt *Wilkxycki;* Wojciech *Białosuknia;* Ignacy *Sokołowski;* Antoni *Wiewiórowski;* Michał *Skórkowski;* Jan *Gratkowski;* Henryk *Dobrowolski;* Xawery Hr. *Stadnicki;* Józef *Bukowski;* Józef *Deskur*, niegdy Pułk. b. W. P.; Juljusz *Pohl;* Tytus *Rakoski* z Nałęczowa; Władysław Hrabia Goetzendorff *Grabowski;* Antoni *Wiewiórowski* z Siemianowa; Antoni Lubicz *Gościcki;* Michał *Nosarzewski;* Józef *Smoleński;* Rafał *Łaski;* Telesfor *Kożuchowski;* Antoni *Lenhodolski* z Sucholipia; Hippolit *Szamota;* Teodor *Kaszowski*, b. Marszałek Ptu Włodzimirskiego; Felix *Kamieński;* Leopold *Smieciński;* Stanisław *Gerlicz;* Michał *Okulski;* Wincenty *Skroński;* Alexander Hr. *Kreutz* z Kościelca; Antoni *Rembowski;* Ludwik *Trębicki;* Damazy *Domańki*, Dziedzic Zalesia; Walenty Nałęcz *Gostomski* z Borucina; Jan Marcelli *Babski;* Felicjan *Pląskowski;* Karol *Wodziński;* Felix *Tyminiecki*, twórca żniwiarki; Seweryn *Mańkowski;* Adam *Pstrokoński;* Józef *Brzeziński* i Ignacy *Wiński*.

Z Obywatelek Ziemskich: Marja z Hr. Romanowskich *Kaszowska;* Tekla z Mroczkiewiczów *Rembielińska;* Eleonora z Byszewskich Hr. *Grabowska;* Karolina z Rozciszewskich *Mężyńska;* Marja z Reklewskich *Krzesimowska;* Katarzyna z Grabskich *Pepłowska;* Aniela z Smorczewskich *Chrościuchowska;* Franciszka z Kozłowskich *Skarżyńska;* Cecylja z Hr. Platerów Hr. *Ożarowska;* Olimpja *Badowska;* Wiktorja z Gołembiewskich *Czyżowa;* Ludwika z Stawnickich *Kozłowska;* Marja z Niezabitowskich Hrabina *Brzostowska;* Kunegunda z Ostrowskich *Pstrokońska;* Felicja z Brosselów *Gawrońska;* Karolina z Rylskich *Wojnarowska;* Matylda z Gostkowskich *Wesslowa;* Łucja z Hr. Zboińskich Jenerałowa *Słubicka;* Eleonora z Pieczkowskich *Domańska;* Honorata z Turowskich *Chmielewska;* Brygida z Jawornickich *Dybowska*, Stolnikowa Bełzka; Eleonora z Rogowskich *Jasieńska;* Florentyna z Zalewskich *Bromirska;* Martyna *Wendorff*, i Juljanna z Halickich *Nowicka*.

Z Urzędników K. R. P. i Skarbu: Ignacy *Czerwiński;* Maxymiljan *Jasiński;* Piotr *Maszyński;* Ludwik *Laskowski;* Wilhelm *Stolle*.

Z Urzędników Banku Polskiego: Felix *Lewicki;* Józef *Herniczek;* Stanisław *Gepner* i Tomasz *Łabęcki*.

Z Najwyższej Izby Obrachunkowej: Franciszek *Schmidt;* Antoni *Zabicki*.

Z Kom. R. S. W. i D. Franciszek *Muczyński*, Archiwista; Joachim *Lipczyński;* Piotr *Andruzski*.

Z Urzędników władz wszelkich: Władysław *Mianowski*, Radca Dworu, Urzęd: Archiwum po b. Kom. Wojny; Erazm *Derent*, z Dyr. Drogi Żelaznej; Władysław *Bojarski*, Maszynista Kolei Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej; Franciszek *Podlewski*, z Dy: Gł. T. K. Z.; Józef *Dąbrowski*, Rewizor Okopow Warsz.; Marcin *Podczaski*, Urzędnik Pocztamtu Warsz.; Antoni *Szpakowski*, Adjunkt Cyrkułu XI.; Symeon *Pawłowicz*, Komisarz Administr. Cyrkułu 1 i 2go; Tomasz *Zieliński*, Nacz. Ptu Kieleckiego; Józef *Barwikowski*, Urzęd. Dyr. Ubezpieczeń; Michał *Pławski*, Naczelnik Urzędu Pocztowego w Łomży; Alexander *Bobiński*,

Urzędnik Zarządu Spisu Wojskowego; Franciszek *Sztyller*, Urz. Rządu Gubernjalnego Warszawskiego.

Z Sądownictwa: Bolesław *Stankiewicz*, Pisarz Sądu Pokoju Okręgu Błońskiego; Stanisław *Matczyński*, Sędzia Pokoju Okręgu Zamojskiego; Felix *Betlej*, Patron w Płocku; Artur *Konopka*, Urzędnik Archiwum Akt dawnych; Kajetan *Sokołowski*, Patron; Konstanty *Piekarski*, Sędzia Pokoju; Konstanty *Belejowski*, Sędzia; Aloizy *Sokolnicki-Anasiński*, Urzęd. K. R. Sprawiedliwości; Józef *Swierczyński*, Prokurator Królewski przy Sądzie Krym. Gub. Lubelskiej; Dominik *Kuszel*, Adwokat przy Sądzie Apelacyjnym; Józef *Rybiński*, Obrońca Sądowy; Jakób *Sozańskі*, Mecenas; Wincenty *Poradowski*, Podsędek; Jan *Dzięciałkiewicz*, Rejent.

Z Intendentury: Alexander *Maszkowski*, Radca Stanu.

Ze stanu Lekarskiego: Radca St. Dr Medycyny *Dobrodiejew*; Adam *Ossowski*, Dr Medycyny; Michał *Chorubski*, Lekarz; Franciszek *Baldauf*, Kawaler Państwa Francuzkiego, b. Lekarz Dywizyjny b. Wojsk Polskich, Dr Medycyny i Chirurgji, znany z usług dobroczynnych dla ubogiej cierpiącej ludzkości przeszło 50-letni Jubilat praktyki Lekarskiej; Seweryn *Miaskowski*, Starszy Ordynator Szpitala Ujazdowskiego; Jan *Ossakowski*, Dr Medycyny; Piotr *Kiczorowski*, Magister Medycyny i Chirurgji; Filip *Bereza*; Henryk *Buksicki*, Dr Medycyny; Dawid *Bernhard*, Dr Medycyny i Chirurgji; Artur *Wierzbowski*, Dr Medycyny.

Z Emerytów i dawnych Urzędników: Antoni *Skrodzki*, b. Assessor Najw. Izby Obra.; Józef *Piątka*, b. Asses. Ek. Okręgu m. Warszawy; Ignacy *Kordaszewski*, b. Nadleśny; Sebastjan *Krasuski*, b. Nacz. Sekcyi Dóbr i Lasów w Komissyi Skarbu; Wincenty *Kozubski*, b. Podsędek; Radca Stanu, Michał *Przyrembel*; Piotr *Lewicki*; Leopold *Gimbutt*; Fr. *Kucharski*, b. Inżenier, Inspektor mostu; Piotr *Fiorentini*, Radca Dworu, (Zapisodawca galerji obrazów dla Szkoły Sztuk Pięknych); Bartłomiej *Nakielski*; Marcin *Szczuka*; Celestyn *Obiezierski*, Radca Dworu; Michał *Budziszewski*, b. Naczelnik Archiwum w K. R. S. W. i D.; Józef *Komorowski*, b. Oficjant przy Pałacach CESARSKICH; Radca Stanu, Józef *Szczerbiński*; Felix *Lewkowicz*, b. Prezydent w Radomiu i Tadeusz *Januszewski*.

Z Obywateli m. Warszawy: Walenty *Makarewicz*; Jan *Krüger*; Leon *Goldstand*, Bankier; Filip *Meunier*; Gotfried *Martwich*; August *Sommer*; Jan *Puścikowski*, Starszy Zgromadzenia Mularskiego; Melchior *König*; Jan *Zaleski*; Bernard *Hański*; Kazimierz *Dyzmański*; Karol *Dejnert*; Jan Nep: *Wojciechowski*, Zegarmistrz; Maciej *Prokuratorski*; Józef *Wąsowicz*; Benjamin *Langner*, Majster Młynarski; Ludwik *Łomiński*; Jan *Zelt*; Wojciech *Kiciński*; Karol *Preiss*; Franciszek *Stankiewicz*; Antoni *Jahn*; Zygmunt *Ring*, Kupiec; Mikołaj *Łozikowski* i Wilhelm *Hofert*, Kupiec.

Z Obywatelek Miasta: Józefa z Ossakowskich *Madeyko*, Wdowa po Kupcu; Marcjanna z Kurzątkowskich *Lewandowska*, Żona Artysty; Katarzyna z Kwiecińskich *Kwiatkowska*; Konstancja z Jägierów *Granzów*; Zuzanna *Kozubska*; Karolina z Jägerów *Granzów*; Ludwika *Kroll*; Emilja z Müllerów *Anderlini*; Katarzyna z Dobrowolskich *Kracińska*; Anna z Schultzów *Liedtke*; Tekla z Mianowskich *Zeltowa*; Teofila z Wiśniewskich *Gwiazdowska*; Helena z Langów *Bornholt*; Krystyna z Hübnerów *Szubertowa*; Matylda *Breza*; Karolina *Naimska*; Leokadja z Rumickich *Cyprysińska*; Julja z Gesków *Brzezińska*; Katarzyna z Góreckich *Gędzierska*; Felicjanna z Milewskich *Pietrasiewicz*; Teressa z Zrzelskich *Krantz*.

Z różnych Osób płci żeńskiej: Tekla z Grzybowskich *Łysińska*, Wdowa po Członku Senatu; Zofja z Łabęckich *Parisotowa*; Józefa z Puksztów *Kaczkowska*; Katarzyna z Wołków *Krassowska*, Wdowa po Jenerale; Karolina z Hauków *Lesslowa*; Joanna ze Skibniewskich *Sbarbori*; Teofila z Gładyczewskich *Knoff*; Marja z Mucińskich *Barcikowska*; Wilhelmina z Hildebrandtów *Wejchertowa*; Wiktorja z Ipnarskich *Matuszewska*, Żona Urzędnika K. R. S. W. i D.; Aniela *Zapolska*, Wdowa po Sędzim Apelacyjnym; Elżbieta z Groottenów *Afanasiew*, Żona Pułkownika Artylleryi; Antonina z Ryców *Froidevaux*, Małżonka Nauczyciela, języka francuzkiego; Ludwika z Jaskierskich *Janiszewska*, Żona Urz. Kom. R. S. W. i D.; Marja *Łabęcka*, Córka Mecenasa; Henryka z Kossakowskich *Adamska*, Żona Prokuratora przy Tryb. Kieleckim; Joanna *Zimerman*, Żona Doktora; Teressa z Palczewskich *Markowska*, Żona Nacz. w Heroldji Król. Polskiego; Teressa *Brodowska*, Wdowa po Professorze b. Uniwersytetu Alexandrowskiego w Warszawie; Emilja z Laskowskich *Piątkowska*, Żona Obrońcy przy Senacie; Anna z Godzielińskich *Górska*, Żona Urzędnika; Ludwika z Dunquerque *Castellaz*, Żona Urzędnika z Biura J. O. Xięcia Namiestnika.

Z b. Wojskowych Polskich: Felicjan *Krukowski*; Józef *Choromański*; Hieronim Korwin *Kochanowski*, b. Kapitan; Józef *Bechon*, b. Pułkownik; Kazimierz *Zwan*, b. Pułkownik; Tomasz Franciszek *Grabowski*, niegdy Oficer b. Artyllerji Konnej; Xawery *Petzold*; Stanisław *Kurzątkowski*, b. Major; Sebastjan *Malczewski*, niegdy Kapitan; Jan *Stodulski*; Michał *Sliwowski*, niegdy Major Inżenjerów; Stefan *Ogilba*, b. Kap. Artyllerji; Ludwik *Wojcicki*, Major; Michał *Zarzycki*, niegdy Sztabs-Lekarz; Roch *Frasunkiewicz*, b. Major; Ignacy *Bijolt*; Dominik *Kiełkiewicz*, b. Kapitan Gwardji; Franciszek *Kranze*, b. Kapitan; Stanisław Hr. *Starzyński*, b. Pułkownik; Józef *Paszkowski*, niegdy Pułkownik; Sebastjan *Kleniewski*; Alexander *Zakrzewski*, b. Major i Józef *Czajkowski*, b. Major.

Z Ludzi uczonych, Pisarzy i Literatów: Józef *Frankowski*, Członek Towarzystwa Naukowego w Krakowie; Jan *Sękowski*, zasłużony Professor i Literat; Józef *Muczkowski*, Professor Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie i Appolinary *Zagórski*.

Z Artystów i Artystek Zagranicznych, oraz Kompozytorów uczonych i Literatów: Panna *Rachel*, Artystka dramatyczna; Antoni *Diabelli*, Autor i wydawca dzieł muzycznych.

Z Artystów i Artystek: Tadeusz *Łęski*, Malarz; Józef *Komorowski*, Artysta Dramatyczny; Antoni *Mańkowski*, Artysta baletu; Franciszek *Małgocki*, Artysta muzyczny; Jan *Gilner*, b. Artysta Teatrów Warszawskich; Ludwika *Rywacka*, b. Artystka Opery; Józef *Kędzierski*, Artysta Muzyczny; Piotr *Strzelbicki*, Chórzysta; Kazimierz *Skibiński*, Artysta Dramatyczny; Jakób *Czarnecki*, Artysta Rzeźbiarz; Józef *Głowacki*, Dekorator Teatrów Warszawskich.

Z Młodzieży płci obiej: Ludwiś *Holltorff*; Alexander *Brzowski*; Władysław *Chórinów*; Stefan *Królikowski*; Ewelina *Strugul*; Wilhelm *Hirschberg*, Uczeń Instyt. w Marymoncie; Gustaw *Rutkowski*; Józio *Groszkowski*; Jaś *Miłkowski*; Gabryel *Hejnikowski*; Władysław *Siemiątkowski*, Uczeń Gimn. Realnego; Lucjan *Schlesiger*; Teressa *Leszczyńska*; Joasia *Manzel* Kazimira *Wojnicka*; Helenka *Traczyńska*; Oleś *Jekiel*; Celestyna Aniela *Hoch*; Lucio *Sarnowski*; Natalja *Bogdańska*; Zosia *Manzel*; Felix *Sikorski*, Uczeń Szkoły Sztuk Pięknych; Wanda *Łaszewska*; Seweryna *Będkowska*; Bronisława i Marja *Bobrówny*; Kostusia *Sobańska*; Emilja *Ehestaedt*; Olesia *Niewiarowska*; Karolcia *Grużewska*; Alexandra *Zakrzewska*; Władysław *Zwan*, Uczeń kl. VI. Gim. Real.; Stanisław *Kossakowski*, liczący rok życia; Zenejda *Przybylska*; Zofja *Buchowska*, Panna; Emilja *Grygowska*, Panna; Helenka *Dobronoki*; Julja *Bartz*; Konrad *Le Brun*; Józefa *Idźkowska*; Kazimiera *Janiszewska*; Elżbieta *Bagniewska* i Kamilcia *Badurkiewicz*, i Zofja *Kraków*.

Z osób które doczekały późnej starości: Pius Hr. *Tyszkiewicz*, w 100 roku życia.

Drukarnia Kurjera Warszawskiego poniosła również w r. b. stratę w osobie zmarłego jej Dyspozytora, Józefa *Plichczyńskiego*, który od roku 1821 aż do dnia śmierci, ciągle w niej pracował.

Z kolei przechodziemy do Piśmiennictwa Narodowego, które również i w r. b. jak zeszłym kwitnąć nieprzestawało, wspierane będąc już przez dawniejszych, znanych i zasłużonych w literaturze Mężów, już przez nowo-występujących na pole literackie

Pisarzy, Poetów i tym podobnych Autorów. Zaczynając od Pism Perjodycznych, z tych utrzymały się wszystkie dotychczasowe, jak: Gazeta *Rządowa* i *Policyjna*, oraz Gazety: *Warszawska* i *Codzienna*, która od Nowego Roku, powiększyła swój format; wreszcie *Kronika*; i pismo niniejsze *Kurjer Warszawski*. Z pism zaś zeszytowych pozostały podobnież jak dotąd: Pamiętnik Religijno-Moralny; Bibljoteka Warszawska; Roczniki Gospodarstwa Krajowego, wzbogacone obecnie materjałami z działań Towarzystwa Rolniczego; Xięga Swiata; Praktyczne Budownictwo, *Zabierzowskiego*; Tygodnik i Pamiętnik Lekarskie; Ruch Muzyczny; Podróże około Świata, *Arago*; Klejnoty Poezji Polskiej; Bibljoteka popularna nauk przyrodzonych nakładem K. *Bernstejna*; Magazyn Mód; godzien wzmianki Słownik języka Polskiego wydawany przez Orgelbranda w Wilnie; i t. d. Oprócz tego przybyło nowe illustrowane dzieło p. n. Bociany Polskie, czyli Wolne Żarty.

W wydawnictwie całorocznem, nie zbrakło nam ani na dziełach treści Religijnej, ani Naukowej i innej.

Jedną wszakże z ważniejszych prac w oddziale piśmiennictwa katolickiego a zarazem i filozoficznego, jest dzieło. „O godności rozumu ludzkiego i potrzebie objawienia.“ Przekładem dzieła tego z języka francuzkiego na polski, przysłużyła się krajowi, znana zaszczytnie z położonych w literaturze narodowéj zasług Autorka, Pani Eleonora *Ziemęcka*; zaś wydawnictwem onego, jednającem zaszczyt nakładcy, zajął się p. *Błaszkowski*. Nadmienić tu wypada, iż dzieło to, stanowiące epokę w Piśmiennictwie Katolickiem, poprzedzone jest listem Ojca Świętego do Autora, Pana *Maret*.

Z dzieł naukowych: Ujrzeliśmy Życie Sokratesa, przez Michała *Gliszczyńskiego*; Pamiętniki do dziejów Polskich, p. Hr. Włodzimierza *de Broel Platera*; Wykład z Fizyki, p. *Gunota*, przez Studentów Cesarsko-Królewskiej Akademji Medyczno-Chirurgicznej, w Warszawie; — Meteorologja, przez J. *Baranowskiego*, Dyrektora Obserwatorjum Warszawskiego; Dwaj Zygmunci Jagielloni, czyli Polska w pierwszej połowie XVI. wieku, przez *Czarnowskiego*, Autora Ukrainy i Zaporoża. Zbiór tablic i wzorów, obrachunki techniczne ułatwiających, przez L. *Konkowskiego*. Historja Naturalna, przez *Leśniewskiego*. Zarysy Ekonomji społecznej, *Elisa*, przez St. *Budzyńskiego*. Jeografja i opisanie Krajów Polskich Joach. *Lelewela*. Dzieje Mazowsza za Panowania Xiążąt, przez F. *Kozłowskiego*. Lechicki pączątek Polski, przez Karola *Szajnochę*. Rzut oka na ostatnie Pisma Polityczno-Filozoficzne, przez K. *Förstera*. Czysta Teorja Ekonomji Politycznej, przez F. Hrabiego *Skarbka*. Pamiętniki historyczne zasłużonych rodzin polskich przez Tomasza *Święckiego* nakładem *Merzbacha*. Huss i Hussyci przez Mich. *Gliszczyńskiego*, i t. d.

Z Literatury pięknej: J. *Korzeniowski*, rok ten rozpoczął napisaniem powieści „Szczęście za górami“; zaś *Dmochowski*, wydaniem powieści Belgijskich, P. *Conscience*. Obok tego w ciągu roku, ujrzeliśmy liczne prace różnych Pisarzy, jak: Obrazy i Charaktery z pierwszej połowy XIX wieku, przez St. Hrabiego *Kossakowskiego*. Przekleństwo Matki *Dmochowskiego*. Wspomnienia od roku 1806 po 1830, przez tegoż. Dziennik podróży po Litwie i Żmudzi, przez Doktora *Tripplina*. Opowiadania powieści Wł. *Wolskiego*, i t. d. oraz pisma Adama Mickiewicza. Obrazki z życia świątobliwych i bogobojnych Polaków i Polek przez Józefę *Szmigielskę* i Alexandrę z Chomentowskich *Borkowskę*, nakładem *Nowoleckiego*.

Z Poezji: Improwizacje i Poezje *Deotymy*, niemniej utwory *Pola*, *Lenartowicza*, *Syrokomli* (*Kondratowicza*), *Laskarysa* i *Łukaszewicza*.

Feljetony, czyli odcinki pism czasowych, wzbogacili różni Autorowie, jak: Józef *Korzeniowski*; I. J. *Kraszewski*; Zygmunt *Kaczkowski*; Józef *Miniszewski*, autor znanych powszechnie listów Cześnikiewicza do marszałka; Alexander *Niewiarowski*; Włodz. *Wolski*; Józef König; Wacław *Szymanowski*; Ludwik *Brzozowski*; Leon *Kunicki* i tylu innych, tak jak wzajem zeszytowe pisma, nie przestali wspierać naukowemi pracami swojemi: Dominik, *Szulc*; W. A. *Maciejowski*; Jul. *Bartoszewicz*; Antoni *Waga*, i t. d.

Liczbę już istniejących Albumów, jak: Królów Polskich, *Piwarskiego*, oraz drugiego takiegoż, wraz z textem wydawanego, przez *Peka*; dalej Albumu Kaliskiego, *Staweckiego*; Lubelskiego, *Pecqa*; z rysunkami, *Lerue*; wreszcie Albumu Arcy-Biskupów Poznańskich, także wydawnictwa, *Pecq*; powiększyło Album widoków Nowéj Alexandryi. (Puław) przez Panią B. *Czernoff*. W tymże roku poczęła wychodzić nowa illustracja, *Dembickiego*; p. n. Sceny z życia, wydawane w Litografji P. *Pecq*; a nadto znany z różnych wydawnictw P. *Orgelbrandt* w Warszawie przedsięwziął wydawnictwo Encyklopedyi powszechnéj.

Co do Kalendarzy, oprócz chromolitografowanych, tak przez Pana *Fajansa* jako i *Pecq*; wyszły także i xiążkowe, jak Kalendarz wydawany przez Obserwatorjum Astronomiczne; oraz Jana *Jaworskiego*; Józefa *Ungra*; a które za prawdziwe nowo-roczniki uważać należy. Z mniejszych zaś ukazały się: *Salcsztejna*, *Hindemitha* i *Rodzyna*.

Literatura dramatyczna, rozwijała się jak inne sztuki, a z dzieł przedstawionych w obu Teatrach Warszawskich, już Oper już Dramatów, Komedji, Krotochwil i Baletów, były następujące: *Dalila* Drama w 6ciu aktach z francuzkiego, Oktawijusza *Feuillet*, tłómaczona przez Florentego *Gwozdeckiego*; *Sumienie*, Dramat w 2ch częściach a 6ciu obrazach, z francuzkiego, Alexandra *Dumas*, tłómaczony przez J. S. *Jasińskiego*; *Dzieci Edwarda*, Trajedja w 3ch aktach, z francuzkiego, *Delavign'a*, wierszem przez Wacława *Szymanowskiego* tłómaczona.

Z oper: *Halka* Opera w 4ch aktach, słowa pana Włodzimierza *Wolskiego*, muzyka *Moniuszki*; *Flis* Opera w 1em akcie, słowa Stanisława *Bogusławskiego*, muzyka Stanisława *Moniuszki*; *Hugonoci*, Opera w 5ciu aktach, z francuzkiego, Eugeniusza *Scribe*, z muzyką J. *Mejerbera*, przekład pod muzykę J. B. *Wagnera*; *Marco Spada*, Balet w 3ch aktach P. *Mazillier*, ułożony na scenę tutejszą przez Romana *Turczynowicza*, Dyrektora baletu, muzyka P. *Auber*.

Komedje: *Ciotunia* w 3ch aktach oryginalnie wierszem napisana przez Alex: Hr: *Fredro*; *Wiejscy Politycy*, w 3ch aktach oryginalnie wierszem napisana przez Władysława *Syrokomlę*; *Prawa męża*, w 2ch aktach, z francuzkiego, P. Juljusza *de Premeray*; tłómaczona przez P. Wiktorję *Bedlińską*; *Więzy* w 5ciu aktach z francuzkiego, P. *Scribe*, tłómaczenie Seweryna *Kaplińskiego*; *Ofiary*, w 3ch aktach, Tomasza *Tayler*, z angielskiego przerobiona przez A. Hr. *Przezdzieckiego*; *Miłość za obojętność*, w 3ch aktach, z francuzkiego, P. L. *Leroy*, tłómaczona przez Władysława *Swieszewskiego*; *Kamień próbierczy*, w 5ciu aktach, z francuzkiego, PP. E. *Augier* i J. *Sandeau*, tłómaczona przez Józefa *Komorowskiego*; *Matka*, obrazek dramatyczny, w 1 akcie oryginalnie wierszem napisany przez Wacława *Szymanowskiego*. *Stary Skrzypek*, obrazek dramatyczny w 3ch odsłonach z niemieckiego, Pani *Birch-Pfeifer*, tłómaczony przez Jana *Królikowskiego*; *Chłopi Arystokraci*, szkic dramatyczny ze śpiewami, w 1 akcie oryginalnie napisany przez Władysława Ludwika *Anczyca*; *Godzina u Dziennikarza*, Krotochwila w 1 akcie oryginalnie napisana przez K. *Kucza*.

Dzieła wznowione: *Adrjana Lecouvreur*, Drama w 5-ciu aktach; *Marja-Joanna*, Drama w 6 aktach; *Don Juan*, Opera w 3ch aktach; *Laird z Dumbiki*, Kom. w 5ciu aktach; *Lektorka*, Kom. w 2ch aktach; *Pociecha Rodziny*, Komedja w 3ch aktach; *Antoni i Antosia*, Komedjo-Opera w 1 akcie.

Artystki i Artyści, pierwszy raz występujący na Scenie Teatrów Warszawskich byli: Panie *Rakiewicz*, *Targowska*, *Dowiakawska*, *Ziwolka*, *Swiergocka*, PP. *Trapzo*, *Ostrowski*, *Wil oszewski*, *Sterling*.

Teatra były zaszczycone obecnością NAJJAŚNIEJSZEGO PANA i wielu innych Osób Dostojnych.]

Widowisk było do dnia 31 Grudnia 1858 włącznie: w Teatrze w Pomarańczarni 2, Skierniewickim 1, Wielkim 212, Rozmaitości 174, Maskarad 8.

Dla uzupełnienia ogólnego zarysu o Teatrze, podajemy jeszcze i dzieła wystawione w upływającym roku w języku włoskim przez Panię *Ristori* i jej towarzystwo; *Medea*, Trajedja w 3ch aktach P. *Legouvé*, z francuzkiego tłomaczona przez P. *Montanelli*; *Camma*, Trajedja w 3ch aktach przez Pana *Montanelli* napisana; *Macbeth*, Trajedja w 4ch aktach *Shakesper'a*; *Fedra*, Trajedja w 5ciu aktach, *Rasyna*, z francuzkiego na włoski język przez Pana *Dall'ongaro*, tłomaczona, *Judyta*, Trajedja w 5ciu aktach przez Pawła *Giacomelli* napisana; *Debora*, Dramat w 4ch aktach P. *Mocenthal*, z niemieckiego na włoski język tłómaczony przez P. *Cerri*; *Marja Stuart*, Trajedja w 5ciu aktach *Schillera*, z niemieckiego dla sceny włoskiej zastosowana przez Kawalera *Maffei*; *Adrjanna Lecouvreur*, Dramat w 5ciu aktach, Eugenjusza *Scribe*, z francuzkiego na włoski język tłomaczony (Grywany w języku polskim); *Zazdrośni szczęśliwi*, Komedja w 1 akcie Hr. *Giraud*, z fran: na włoski język tłomaczona; *Żółte rękawiczki*, Komedja w 1 akcie P. *Bayard*, z francuz: na włoski język tłomaczona przez P. *Secchi*; Ostatnie chwile *Torkwata Tasso*, scena wierszem P. *Prati*.

W tymże roku ogłoszone zostały dwa premja za napisanie najlepszej Komedyi, pierwsze pod imieniem Edwarda *Starzeńskiego*, a drugie zaś pod imieniem Aloizego *Żołkowskiego*, na pamiątkę obchodu przez niego Jubileuszu, czyli 25cio-letniego zawodu dramatycznego. Premja te mają być rozstrzygnięte w roku 1859.

Zwyczajem przyjętym, czyniemy także wzmiankę i o Teatrach Prowincjonalnych w r. 1858 w Królestwie. Podobnie jak w r. zeszłym, było 8 towarzystw dramatycznych podróżujących, a mianowicie: pod zarządem P. *Barańskiego*; od roku zeszłego przebywało w Częstochowie, później w Wieluniu; po spaleniu się zaś tego miasta, wróciło do Częstochowy współzawodnicząc z drugą truppą już tam bawiącą, Pani *Kłyszyńskiej*, która po niejakimś czasie ustąpiła i wyjechała do Radomska, a *Barański*, dopiero na czas jarmarku przybył do Łowicza, gdzie dotąd bawił. P. *Chełchowskiego*, po opuszczeniu Lwowa, pozostawało wspólnie z towarzystwem *Ratajewicza*, w Lublinie, po wyjeździe tegoż grywało same, w lecie udało się do Radomia, Łomży, Płocka, a przytem miało zamiar odwiedzić Suwałki, Grodno (w Cesarstwie) i znowu wrócić do Płocka, Radomia i Lublina, już na stałe leże.—P. *Gaweckiego*, gościło u wód w Ciechocinku i podobno we Włocławku.—P. *Kłyszyńskiej*, część Aktorów w końcu roku zeszłego bawiła przez dwa miesiące w Sieradzu, później całe dramatyczne grono zjechało do Częstochowy, z kąd na jarmark zrobiło wycieczkę do Żarek, znów wróciło do Częstochowy, ale gdy przybył tam i *Barański* z kompanją, ustąpiło w krótkim czasie z placu i wyjechało do Radomska.—P. *Okońskiego*, od roku zeszłego pozostało w Olkuszu, w Lutym zwiedziło Kielce, następnie grywało u wód w Solcu i Busku, na przemiany,—P. *Pfeifra*, (z Krakowa), przybyło z Poznania do Kalisza w Czerwcu, w początkach Lipca do Sieradza, potem do Łodzi, następnie Piotrkowa, Radomia, Lublina, Kielc, a w początkach Listopada, wróciło do Krakowa. Pierwiastkowo miało odwiedzić Kutno, Płock, Suwałki, (w którem to mieście teatr letni wystawić zamierzało); Łomżę, do czego nieprzyszło.—*Ratajewicza*, w połączeniu z *Chełchowskim*, dawało widowiska w Lublinie, pozostawszy w tem mieście od r. z.; później ze współką rozłączyło się i miało wyjechać do Dubna, w Cesarstwie, w Marcu r. b. zdaje się jednakże, grywało w Płocku.—*Stobińskiego*, goszcząc w r. z. w Prasznyszu, przeniosło się do Nowogeorgiewska (Modlina), a ukończywszy w Styczniu widowiska, wyjechało do Płońska, następnie do Pułtuska, z kąd po 6cio-miesięcznej bytności, w Sierpniu przybyło do Siedlec. Nazwiska Artystów dramatycznych, w towarzystwach tych pracujących, a pewną już wziętość posiadających na Prowincji, wyszczególniamy (prócz Krakowskich). PP. *Bańkowski*, *Bucholtzowie*, *Domachowski*, *Kaciuciewicz*, *Kowalska*, *Kaczkowski*, *Krajewscy* Konrad:, *Krzesiński*, *Lauvernay*, *Leszczyńska*, *Linkowscy*, *Misiewiczowie*, *Okońska*, córka i syn; *Padowie*, *Perchorowiczowie*, *Piotrowski*, *Schmoll*, *Stobiński* syn, *Święccy*, *Sznepel*, *Sochaczewscy*, *Tomaszewicz*, *Le-Brun* i *Zielińscy*.—W r. upływającym zgorzał Teatr w Kaliszu, w r. 1835 postawiony.

Rozwijająca się ciągle muzyka, szczególniéj odbiła się w roku bieżącym w Operach Polskich Halce i Flisie, których twórcą był Słanisław *Moniuszko*, powołany w tymże roku do Warszawy dla objęcia porady Dyrektora Opery. Oprócz tego zaś Kompozytora, nie przestali uprawiać muzyki, znani już z licznych na tem polu prac, jak Ig. *Dobrzyński*, Józef *Stefani*, Józef *Nowakowski*, Antoni i Apolinary *Kątscy*, Henryk i Józef *Wieniawscy*, Maurycy *Dietrich*, i t. d.

Wyliczanie tu imion, tych wszystkich pracowników, zbyt wiele by nam zajęło miejsca; każdy z nich w ciągu roku, znalazł w tych kolumnach pomieszczenie, czy to występując z wyniosłemi utworami religijnemi, jak młody a pełen kompozytorskiego talentu P. Gustaw *Roguski*, albo Pan *Studziński*, czy też z zwykłemi światowemi utworami, zasługującemi na zwrócenie nań uwagi ogółu. Dziś więc przy streszczaniu przebrzmiałych pamiątek upływającego już roku, poprzestajemy na ogólnéj téj wzmiance, ciesząc się z tego postępu jaki muzyka u nas uczyniła.

Jak corocznie, tak i w r. b. poczynili zapisy na różne dobroczynne cele: Xiądz Florjan *Gieczyński*, rs. 300, na fundusz wieczysty dla Kościoła parafjalnego w Niegowie; Małgorzata *Sypniewska*, rs. 450, na tenże cel dla Kościoła Panien Bernardynek w Przasznyszu; Anna z Xiążąt Warszawskich, Hrabiów Paskiewiczów, Xiężna Wołkońska, rs. 5,000, na wyposażenie co rok jednéj z Panien, procentem od téj summy; Antoni *Lenarciński*, rs. 1,800, w połowie dla Klasztoru XX. Reformatów w Brzezinach, a w połowie na Proboszcza przy Kościele Parafjalnym w Jeżowie; Xiądz Ludwik *Potrzobowski*, dla Klasztorów: XX. Reformatów w Koninie, XX. Kapucynów w Lędzie, i XX. Bernardynów w Kole, po rs. 600; nadto na utrzymanie Wikarego przy Kościele Parafjalnym w Kramsku rs. 1,200; na utrzymanie szkółki tamże rs. 150 i na Dom Schronienia tamże rs. 150; Wojciech *Wiśniewski*, rs. 1,500 dla Szpitali Ŝgo DUCHA i Ŝgo HIERONIMA w Sandomierzu; Jan *Karnkowski*, rs. 900, dla Szpitala Ŝgo JANA-*Chryzostoma* w Lipnie; Stanisł. Hr. *Ostrowski*, rs. 300, dla Kościoła Parafjalnego w Ujeździe; Tomasz *Radzikowski*, rs. 750, dla Bractwa Rożańcowego przy Kościele w Przesmykach; Rozalja z Xiążąt Lubomirskich Hr: *Rzewuska*, rs. 300, dla Kościoła Parafjalnego w Wilkowie; X. A. *Seroczyński*, rs. 1,050, z tych: dla Kościoła Parafjalnego w Powsinie 450; XX. Augustjanów w Warszawie 300; XX. Bernardynów w Czerniakowie 300; Marja z Baronów Waldgon *Marchocka*, rs. 600, dla Kościoła parafjalnego w Seceminie; Barbara z Tomickich *Mostowska*, rs. 600, dla Kościoła Parafjalnego Ŝgo ALEXANDRA w Warszawie; rs. 900, dla mającego się wystawić Kościoła w Warszawie na Grzybowie, i rs. 150, dla Kościoła parafjalnego w Wityniu; Marjanna *Bogatko*, rs. 450, dla Kościoła w Blenny.]

Z zabaw na różne dobroczynne cele, odbyły się w ciągu roku: poranek muzykalny w Styczniu, w salach Redutowych, w którym przyjęła udział Pani *Viardot Garcja*, Śpiewaczka i P. Tytus *Ernesti*, Fortepianista, oraz Amatorowie, PP. Tomasz *Zahorowski*, jako Śpiewak, i Marceli *Le Brun*, jako Wiolonczelista. Koncert Amatorski w Resursie Kupieckiej, na Zupę Rumfordzką, który przyniósł czystego dochodu rs. 368 kop. 64. Dalej widowisko w obu Teatrach, w połączeniu z Maskaradą w Salach Redutowych, które przyniosło czystego dochodu rs. 1983 kop. 60. Zabawa muzykalna w domu W. *Zdzitowieckiej*, na korzyść Żłobków. Koncert w Resursie Nowej, na dochód starców i sierot Gminy Ewangelickiej, który przyniósł czystego dochodu rs. 329 kop. 5. Wystawa Sztuk Pięknych, PP.

Zmyoski i *Tabachi*, otwarta przez dni trzy, na korzyść Tow. Dobroczynności. Teatr Amatorski w Gmachu Warszaw. Tow. Dobr. Wystawa kwiatów w Willanowie, na dochód Domu starców i kalek w Górze Kalwarji, która przyniosła czystego dochodu rs. 1,162 kop. 18. Zabawa kwiatowa muzykalno-loteryjna w Ogrodzie Saskim, na korzyść W. T. D., która przyniosła czystego dochodu rs. 4,264 kop. 38. Także zabawa na korzyść Gminy Ew. Augsburgkiej, z której wpłynęło czystego dochodu rs. 2,882 kop. 10.

Co zaś do takichże zabaw na Prowincji, z tych wydane były: w Włocławku bal, na korzyść ubogich całego Powiatu; w Miechowie dwa bale, na Szpital miejscowy; w Radomiu teatr Amatorski i loterja fantowa; w Kaliszu podobnież na korzyść miejscowych Zakładów Dobroczynnych; w Rawie loterja fantowa, na Szpital Sgo DUCHA, tamże i t. p.

Co także zasługuje na wzmiankę, to urządzona jak corocznie, Wystawa kwiatów w Ogrodzie Braci *Hoserów*, z której także część pewna poświęcona została na cel dobroczynny.

Jak corocznie tak i w r. b. rozdzielone zostały zasiłki z rozlicznych legatów, i na różne cele, jako to z zapisu ś. p. Wawrzyńca *Zacharkiewicza*, Xiędza *Bohomolca*, Józefa *Krzyżanowskiego*, Gminy Izraelskiej na pamiątkę obchodu Jubileuszu 50-letniej służby Oficerskiej ś. p. Xięcia Warszawskiego Hr. *Paskiewicza* Erywańskiego.

W początkach r. b. nowo przybyły do Warszawy Prezydent Cesarsko-Królewsko Medyczno-Chirurgicznej Akademji w Warszawie, Rz. Radca Stanu *Cycuryn*, objął godność Prezydenta tejże Akademji. W miesiącu Wrześniu po przekształceniu domu po niegdy Towarzystwie Przyjaciół Nauk, obok Kopernika, na tę Akademję, odbyło się jej uroczyste poświęcenie i otwarcie.

W r. b. w drugiej połowie Października, poświęcony i otwarty został gmach wielki przy Ulicy Mazowieckiej, przeznaczony na pomieszczenie Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Co do ślubów małżeńskich, te w ciągu roku zawarli: Telesfor *Bartosiewicz* z Panną Teodorą *Frydrych*; P. Józef *Brukalski* z Panną Alexandrą *Klawe*; Bolesław *Trzciński* z Panią Michaliną z Tymowskich 1mo voto *Budziszewską*; Jan *Górski* z Marją Hrabianką *Łubieńską*; Adam Hr: *Gorajski* z Panną Marją *Mołodecką*; Robert *Nesbitt-Riddel* z Panną Hortensją *Mitkiewicz*; Artur Baron *de Mohrenheim* z Panną Ludwiką Baronówną *Korff*; Stanisław *Chmielecki* z Panną Józefą *Brzezińską*; Józef *Dietrich* z Panną Jadwigą *de Lanci*; Wszebor *Dąbrowski* z Panną Teodorą *Golanowską*; Wincenty Różycki z Panną Antoniną *Słomkowską*; *Klemensowski* z Panną Zofją *Malhomme*; Franciszek *Moszczeński* z Panną Eleonorą Hr: *Wąsierską*; Doktór Medycyny *Röhr* z Panną Zofją *Smolikowską*; Dr Medycyny August *Thugutt* z Panną Amelją *de Vulpius*; Henryk *Bleszyński* z Panną Malwiną *Staniszewską*; Stanisław-Kazimierz Hr: *Kossakowski* z Alexandrą Hrabianką *Chodkiewiczówną*; Alfons Józef *Horoch* z Panną Zofją *Skrzyńską*; Władysław *Dąbski* z Panną Antoniną *Golcz*; Jan *Orsetti* z Panną Anną *Popiel*; Antoni *Pruszyński* z Panną Lucyną *Jełowicką*; Rudolf *Dąmbski* z Panną Emilją *Byszewską*; Hrabia Raymund *Anrep-Elmpt* z Panną Leontyną *Tenner*; Kazimierz *Wieman* z Panną Julją *Czaban*; Xawery *Osipowski* z Panną Marją Hr: *Oppermann*; Aloizy *Mikulicz* z Panną Marją *Zdzitowiecką*; Giedymin *Rodkiewicz* z Panną Teressą *Koziełł*; Józef *Brodowski* z Panną Zofją *Nowicką*; Ludwik *Niemojowski* z Panną Walentyną *Osińską*; August *Karasiński* z Panną Karoliną *Kwiatkowską*; Stanisław *Łempicki* z Panną Katarzyną Hrabianką *Kossakowską*; Zygmunt *Wyganowski* z Panną Jadwigą *Gatczyńską*; Franciszek *Kubańczyk* z Panną Agatą *Popiel*; Wincenty *Dawid* z Panną Amelją *Witkowską*; Władysław *Łubieński* z Panną Jadwigą *Ciechomską*; Alexy *Broniewski* z Panną Julją *Piotrowską*; Władysław *Tarasewicz* z Panną Józefą *Krzywicką*; Edmund *Kozłowski* z Panną Amelją *Fraget*; Dr Teodozjusz *Wojnarowski* z Panną Różą *Sojkowską*; Ludwik *Ciechomski* z Panną Ludwiką *Jędrzejewicz*; Edmund Kozłowski z Panią Amelją z Fragetów *Wemerową* i Mieczysław *Czarniecki* z Panną Julją *Waleszyńską*.

W r. b. obchodził Jubileusz 50-letniej służby Rządowej JW. Rz: Rad: Stanu *Tykel*, Gubernator Cywilny Gub: Augustowskiej.

Jubileusz Duchowny, czyli 50-letni zawód Kapłaństwa, obchodził 74-letni Kapłan W. JX. Leon *Sleszyński*, Proboszcz z Głuska, dóbr Mecenasa Stanisława *Wysockiego*.

Wesela złote obchodzili: Jan i Tekla z Zieleniewskich *Zdzienniccy* z Łęczyckiego.

Wesela srebrne: Adam *Słomkowski* z Anną z Scypionów; Antoni *Zembrzowski* z Justyną z Ryszkowskich, i Małżonkowie *Michaux*.

Do jubileuszowych uroczystości policzyć także należy i uwieńczenie w r. b. w końcu miesiąca Lutego, jednego z najzasłużeńszych Artystów Opery Polskiej, P. Juljana *Dobrskiego*, Tenorzystę, który w tym roku skończył 25 lat artystycznego zawodu, spędzonego na scenie Polskiej. Takiż jubileusz przypadł w r. b. i dla ulubieńca sceny Warszawskiej, Artysty Dramatycznego Aloizego *Żołkowskiego*.

W tym roku otwartą została między Warszawą a Odessą, nowa linja telegraficzna, mająca stacje w Brześciu-Litewskim, Kowlu, Berdyczewie, Tulczynie i Bałcie. Podobnież otwarto takąż linję między Odessą a Żytomierzem.

Do liczby nowo wznoszących się zakładów liczemy Gisernię pod firmą Rudzkiego, i Zakład wszelkich narzędzi i machin rolniczych, otwarty przy warsztatach Żeglugi Parowej, Hr: Andrzeja *Zamoyskiego* na Solcu.

Z Xięgarń, w r. b. otworzono dwie nowe, to jest: pod firmą P. *Gebetnera* i Spółki, i P. *Wende* i Spółki.

Z nowych Magazynów, między innemi urządzony został nowo przy ulicy Senatorskiej pod firmą J. *Zelt*, przeniesiony z ulicy Miodowej.

W początkach r. b. otwartą została Poczta Miejska, do czego posłużyły istniejące już poprzednio dla przesyłania listów na Pocztę, urządzone po rogach ulic miasta skrzynki. Również w pierwszej połowie r. b. ulice miasta otrzymały nowe numera domów.

Wystawa zwierząt i Wyścigi Konne odbyły się w zwykłym porządku, a najgłówniejszym zwycięzcą tegorocznym, który nawet pobił przysłane z Niemiec na kursa konie, był *Walner*, rumak Hr: Ludwika *Krasińskiego* z Krasnej.

Z Artystów i Artystek gościli w Warszawie: Pani *Viardot Garcia* Śpiewaczka, która rozpocząwszy szereg swych sześciokrotnych przedstawień w r. z., przeciągnęła swój pobyt aż do roku bieżącego, zakończywszy te wystąpienia koncertem danym 19 Stycznia w pałacu niegdy *Paca*; Klotylda *Bogdanowicz*, Śpiewaczka, występująca po dwakroć z wielkiem powodzeniem na koncertach w salach Redutowych, a pierwszy raz wspólnie z P. Tytusem *Ernesti* Fortepjanistą; P. Józef Wieniawski, Fortepjanista, który dawał koncert w salach Redutowych; Pan *Kindermann*, Violonczelista występujący w Resursie Nowej; H. *de Bronsart*, Fortepjanista tamże; Pani *Ristori*, Artystka dramatyczna, włoska wraz z swoją truppą przedstawiała 8 trajedji w języku włoskim na scenie Teatru Wielkiego, a prócz tego raz w tymże Teatrze na dochód Szpitali Warszawskich i raz w sali Warsz: Tow: Dobr: na dochód Sal Ochron; P. Adam *Hermann*, Wiolonczelista, występował w koncercie w salach Redutowych; w tychże salach dawano w końcu Marca jeden z większych koncertów p. n. Koncert

Moniuszki, pod głównym kierunkiem Marji z Hr: Nesselrode *Kalergis*; Nadto występowali w tymże czasie: Józef *Wieniawski*, Fortepjanista, w Resursie Kupieckiej; Gustaw *Hölzel*, Śpiewak z Wiednia i Emanuel *Kania*, Fortepjanista w Resursie Nowej; Giovani *Terranova*, Fortepjanista w Salach Redutowych; *Levassor*, Komik francuzki, w Teatrze Wielkim; Pani *Leśkiewicz*, b. Śpiewaczka Opery, w Salach Redutowych; Tamże P. Dmitriew *Swieczyn*, Skrzypek; Teodor *Kanille* Pianista; *Pistor*, Harfista; Marja *Kleinschnek*, Artystka na skrzypcach w sali Nowej Resursy; Anna *Matuszewska*, Pianistka; Ludwika *Niemczykiewicz*, Śpiewaczka Adam *Hermann*, Violonczelista; Panna *Pistor*, Harfistka, w salonie Doliny Szwajcarskiej; Apolinary *Kątski*, w salonie pałacu Hr: Aug: Potockiego, w poranku muzycznym, danym na korzyść Skrzypka *Niedzielskiego*. Przy końcu zaś roku wystąpili: Pani *Gomez* (Wołowska) prima Donna i p. Reinchardt pierwszy tenor; oboje na scenie tutejszej w operach. W sali Resursy Nowej, był także Koncert przez Amatorów, na dochód wdowy pozostałej po jednym z tutejszych Artystów Orkiestry.

Z widowisk wszelkiego rodzaju, przesunęły się w r. b. przez Warszawę: Muzeum mechaniczne z Paryża P. *Tietz*, przedstawiane w sali Warsz: Tow: Dobroczynności; Cyklorama P. *Cortellesa* na Krasińskich Placu; olbrzymi wół *Moli*, na Nalewkach; Vice-Hrabia *Caston*, dający przedstawienia magnetyczne w sali Redutowej; Widoki Stereoskopowe na Nalewkach A. *Barmana*; Cyrk *Slezaka* na placu Zielonym, gdzie także występowała Miss Julja *Pastrana*, kobieta-orangutang; Perscy Akrobaci pod dyrekcją P. Hussein *Beck*, dający przedstawienia w Dolinie Szwajcarskiej; M. *Epstein*, Magik i Brzuchomówca, przedstawiający swe widowiska w sali gmachu Warsz: Tow: Dobroczynności.

W r. b. P. *Bach* dyrygował orkiestrą w Dolinie Szwajcarskiej, wykonywającą z zadowoleniem Publiczności najpierwsze dzieła muzyczne; tamże występowała: Panna *Mejsner* Pianistka. W Nowej zaś Arkadji występowała Panna Anna *Holas*, Artystka 10-letnia na skrzypcach.

Oprócz tego, w salonie prywatnym JJWW. Hr. *Steckich*, Panna *Berini*, Śpiewaczka Włoskiej Opery w Warszawie, dawała pożegnawczy koncert.

Z różnych Literatów i Artystów gościli w Warszawie: Franciszek *Wężyk*, Prezes Towarzystwa Naukowego Krakowskiego; Wincenty *Pol*, Poeta; Tadeusz *Górecki*, Malarz; Nadzieja *Samojłowa*, Artystka dramatyczna; *Chosroe-Duzi*, Malarz, Profesor Akademji Sztuk Pięknych w Petersburgu; *Stanisławski*, Tłumacz *Danta*.

Przy końcu roku przybył do Warszawy Dr *Lemercier*, i rozpoczął prelekcje fizjologji, w sali Resursy Kupieckiej, otwierającej swe gościnne podwoje, dla wszystkich zarówno naukowych jako też i agronomicznych posiedzeń.

Wspomniawszy o Resursach, dodać należy iż tak Kupiecka jako i Nowa, nie przestawały w ciągu roku dawać znaków życia, uprzyjemniając rozmaitemi sposobami pobyt w swych murach. Resursa zaś Nowa, odznaczyła się szczególniej, gościnnością dla wszelkiego rodzaju Artystów, równie swoich jak i obcych.

W r. b. przypadły dwa zaćmienia: widzialne u nas, ale nie całkowite, to jest w Lutym Xiężyca, i w Marcu Słońca. Niemniej pojawiła się i Kometa *Donatego*, która swym blaskiem i pięknością jasnego warkocza, przez długi czas zadziwiała wszystkich.

Sztuki Piękne upamiętniły swój rozwój otwarciem Wystawy Krajowej, obok istniejącej już poprzednio Wystawy Zagranicznej, założonej przez PP. *Zmyoski* i *Tabachi*.

Z pomników przybyły: Statua Chrystusa Pana, wzniesiona przez Hr. Andrzeja *Zamoyskiego*, przed Kościołem ś. Krzyża, a wykonana przez Artystę Rzeźbiarza P. *Pruszyńskiego*, niegdyś Ucznia ś. p. *Tatarkiewicza*; oraz pomnik *Kordeckiego*, przeznaczony dla Częstochowy, a odlany w Fabryce Rządowej na Solcu pod kierunkiem Naczelnika tejże Fabryki P. *Reklewskiego*, według modelu Henryka *Statlera*. Kościół XX. Karmelitów na Krakowskiem-Przedmieściu, otrzymał również znakomite dzieło wyobrażające leżącego Chrystusa w grobie. Dar ten pochodzi od P. *Sosnowskiego*, Artysty-Rzeźbiarza, bawiącego w Rzymie.

Co do klęsk pożaru, od tego najwięcej ucierpiały miasta Wieluń, gdzie 175 domów zgorzało i m. Włocławek. Spłonęły także dwie znakomitsze w kraju Fabryki cukru, pierwsza w Hermanowie, która w tymże roku odbudowana została, a druga w Kijanach, w Gub. Lubelskiej.

Kiedy na początku wieku XIX, liczono 7 planet głównych, a 4 asteroidy, dziś liczba pierwszych 8, a drugich 55 dochodzi. W samym r. b. odkryto 5 nowych planet teleskopowych; z tych: *Nemausa*, ujrzaną została przez *Laurenta* w Nimes, *Europa* i *Alexandra*, przez *Goldschmidta* w Paryżu; *Kalypso*, przez *Luthera* w *Bilek*, a ostatnia 55ta, której nazwisko dotąd nam niewiadome, przez Jerzego *Scarle* w Albany, w Ameryce.

Przebiegliśmy wszystko, co tylko można było objąć pamięcią, i co zasługiwało na wzmiankę; a z krótkiego tego przeglądu, łatwo każdy z Czytelników poweźmie wyobrażenie o postępie i rozwoju umysłowości, przemysłu i tylu innych szczegółach, już nie tylko w Warszawie, ale nawet i w całym kraju. Dotknęliśmy przytem zarówno smutku, oddając hołd pamięci tym wszystkim, którzy osierocili rodzinne koła i społeczność naszą; jak nie pominęliśmy chwil szczęścia, któremi podobnież cieszyły się rodziny oraz kraj cały; pozostaje więc nam tylko na zakończenie rzucić pogląd ogólny na wzrost materjalny Miasta i kraju, biorąc za podstawę niektóre fakta przyczyniające się do tego. I tak: w samem mieście Warszawie, wzniesione zostały rozliczne budowy zarówno prywatne jako i Rządowe. Jedne z nich powstały zupełnie z gruntu, inne z przekształcenia, a inne wreszcie będąc odnowione, nietylko przyłożyły się do ozdoby miasta, ale na długo znowu byt swój utrwaliły. Oświetlenie gazem Warszawy, postępowało i postępuje aż dotąd, a sieci gazowe rozszerzając się ciągle, dają nadzieję objęcia niemi całej niezadługo Warszawy. Administracja wodociągów, podobnież z gorliwością pracowała w tym roku. Wprawdzie dawały się czasem słyszeć podnoszone w tym względzie głosy, a mianowicie co do powolnego działania; możemy jednak zapewnić, że głosy te były mylnemi. Często bowiem ze strony zajmujących się tym przedmiotem osób, napotykane były trudne do zwalczenia okoliczności. Mimo to jednak wszystkie one usuwały się z postępem czasu, a rozwój robót, coraz widoczniejszym się okazywał. Na chlubę Właścicieli domów, wyznać tu musiemy, iż widząc oczywiste skutki tego dobrodziejstwa, jakiem jest zaopatrzenie miasta wodą, chętnie spieszyli z swemi deklaracjami, którym bardzo naturalnie nie można było od razu zadosyć uczynić, ale które z kolei ujrzą spełnienie ich domagań z wielkiem zadowoleniem dla całego ogółu, a zaszczytem dla Administracji.

Żegluga parowa pod firmą Hr. Andrz. Zamoyskiego i wspólki, oraz pod kierunkiem Dyrektora jej W. *Barcińskiego*, bez względu na wieloliczne zapory, stawiane jej w rozwoju ruchu, przez samą naturę wód, po których spławy swe paropływy, nie tylko nie wstrzymywała swych działań, ale przeciwnie mnożyła je z dniem każdym, odbijając tę mimowolną stagnację żeglugi, na robotach po założonych przez nią warsztatach, w których młoty i rylce nieustawały na chwilę. I widzieliśmy wychodzące z tych warsztatów tartaki i kotły, gabary i statki, jednem słowem dostrzegaliśmy na każdym kroku ruch taki, jakim tylko szczycić się mogą wzorowe zakłady, a do rzędu których i pomieniony liczemy.

Co się tyczy Zarządu Dyrekcji Kolei Żelaznej, ten również energicznie rozwijał w ciągu roku działania swoje, pragnąc odpowiedzieć wszelkim wymaganiom ogółu, i nieszczędząc z swej strony żadnych nawet poświęceń, jak tego mieliśmy dowód,

w czasach przewozu na wystawę Towarzystwa Rolniczego, w Łowiczu, rozlicznych gospodarskich machin i narzędzi bez żądania za to jakich wynagrodzeń. Obok tego jaszcze Kolej Warszawsko-Wiedeńska, wpisała do swojej Kroniki zaszczytną pamiątkę w tym roku, t. j. est przejazd Najdostojniejszych Osób, powiększonych gronem Zagranicznych Xiążąt krwi i wielu Znakomitości.

Wzrastające z każdym rokiem ulepszenia w mieście, jak rozszerzanie ulic, brukowanie tychże i t. p., również miały miejsce i w upływającym roku. Z tych najgłówniejszem dziełem jest rozszerzenie posunięte do piękności, ulicy Bielańskiej, i wyłożenie części Krakowskiego-Przedmieścia od domu Malcza do Poczty, drewnianym brukiem.

Gdy się to działo w obrębie Warszawy, podobnież szerzyły się ulepszenia i w kraju, odbijając się szczególniej w rozwijaniu czynności, już to w dawniej istniejących zakładach fabrycznych, już przy tworzeniu nowych, a mających na celu podniesienie przemysłu w kraju.

Należałoby tu jeszcze rzucić okiem na ogólny stan roku pod względem urodzajów, które lubo nie zrównały obfitości roku 1857, zawsze jednak nie należały do najgorszych.

Nadto jako fakt szczególniejszy zanotować tu należy zbyt wczesną i nadzwyczaj ostrą w r. b. zimę, która stała się powodem znacznych w gospodarstwie rolniczem strat przez zaskoczenie w wielu miejscach w polach kartofli i buraków, i zupełne wymrożenie takowych.

Być może iż w przebiegu tych wszystkich całorocznych wypadków, pominęliśmy nie jeden taki, który może życzyliby Czytelnicy nasi widzieć wspomnianym; z góry zatem zamawiamy sobie ich pobłażanie, i zwracamy się do ostatniego jeszcze przedmiotu, jakim jest wdzięczność dla wszystkich współpracowników naszych.

Goniąc bowiem z dnia na dzień za wypadkami, chwytając myśl każdą nacechowaną szlachetnością, dla czemprędszego wprowadzenia jej w czyn, niemoglibyśmy w tym ciągłym umysłowym ruchu, przeplatanym bez przerwy światowemi zdarzeniami, podołać tej pracy, gdyby gorliwi o rozkrzewianie wszystkiego pracownicy i uprawiacze niwy literackiej, nie wspierali nas zarówno radą jak piórem, zarówno zdrowem swem zdaniem i światłą uwagą, jak nie jednym ich własnym artykułem, który zaszczyt pismu naszemu przynosi.

Owóż tym wszystkim przy zamknięciu całorocznego sprawozdania naszego, należy się jeszcze od nas serdeczna podzięka i zamówienie na przyszłość ich dobrych dla pisma chęci i życzliwości braterskiej. Jakkolwiek przeto nie raz już jeden powtórzyliśmy ich imiona, z przyjemnością wszakże czyniemy to i dzisiaj, nie lękając się bynajmniej zarzutów powtarzania, zwłaszcza gdy do tego prosty obowiązek wdzięczności, nas zmusza. Imiona te są: Dominik *Szulc*, Antoni *Waga*, Kaźimierz Władysław *Wojcicki*, Dr *Jarocki* Bolesław *Podczaszyński*, Alexander *Wejnert*, *Papłoński*, Adam *Prażmowski*, Karol *Beyer*, B. *Alexandrowicz*, Alexander. Hr. *Przezdziecki*, X. Rektor *Szczygielski*, Ed. Baron *Rastawiecki*, X. Kanonik Józef *Wyszyński*, Władysław *Garbiński*, Dr Filozofji J. *Nowakowski*, Juljusz *Heppen*, Maciej *Beyer*, Ludwik *Niemojowski*, Maciej *Berleński*, *Mieczyński*, *Gluziński*, przytem korrespondent Wileński O. B. *Domher*, i inni.

W rzędzie tych imion widzą Czytelnicy autorów, którzy się po większej części poznać głęboką nauką, w piśmiennictwie krajowem, czy to w dziedzinie historji, czy też przyrody, czy astronomji, czy starożytnictwa, czy w opracowywaniu literatury pięknej, lub rolniczej i t. d. Wspierany zatem taką pomocą *Kurjer*, którego zadaniem jest obejmować wszystko i służyć wszystkim, rozpoczyna nową od jutra erę w dziejach swego istnienia, a zamawiając obok tej pomocy, jeszcze i życzliwe ze strony Czytelników współczucie, pójdzie dalej wskazanym mu od dawna torem, w nadziei wywiązania się z nader wprawdzie trudnego zadania dla siebie, ale zarazem i najmilszego, zwłaszcza, gdy zdoła odpowiedzieć wymaganiom współziomków i wszystkim ich życzeniom.

Dalszy ciąg Ukazu CESARSKIEGO *o pensjach emerytalnych i dodatkach do nich.*—Otrzymali takowe: PP. Piotr *Kaszperow*, Assesor Kollegialny, rs. 375. Agn. Barbara-Mar: z Dybińskich *Jankowska*, wdowa po Radcy Dworu, do pensji rs. 75, dodatek rs. 300. Kunegunda z Jareckich *Lenczewska*, wdowa po Stróżu rs. 11 k. 25. Mer. z Jarmickich *Biernacka*, wdowa po Archiwiście, i ich dzieci, do pensji rs. 102, dodatek rs. 25 kop. 50. Jan *Skrzypczyński*, b. Stróż, rs. 18. Franciszek z Krzymowskich *Mittmann*, wdowa po Konduktorze, i ich dzieci, do pensji rs. 48 k. 75, dodatek rs. 24 kop. 37. Paweł *Kwasowski*, b. Drożnik. rs. 45. Antoni *Kłykowski*, b. Drożnik rs. 50 kop. 40. Justyna z Kozłowskich *Kodrębska*, wdowa po Sztabs-Kapitanie Korpusu Kommunikacji, i ich dzieci, rs. 131 kop. 25. Florjanna z Brydzińskich *Czarnecka*, wdowa po Inżenjerze, i ich dzieci, do pensji rs. 75, dodatek rs. 206 kop. 25. Marjanna z Żychlińskich *Dębowska*, wdowa po Dróżniku, rs. 32 k. 25. Magdalena z Malinowskich *Stankiewiczowa*, wdowa po Drożniku, i syn ich, rs. 10 kop. 74. Marjanna *Solczyk*, córka po Drożniku, rs. 11 kop. 25. Zofja z Zielińskich *Kilian*, wdowa po Drożniku, i dzieci jego, rs. 32 kop. 25. Dominik *Michałowski* b. Stróż, rs. 54. Katarzyna z Chojnackich *Wieczorkowska*, Wdowa po Radcy Honorowym, i ich dzieci, rs. 99. Małgorzata z Falińskich *Turalska*, wdowa po Drożniku, i dzieci jej, rs. 16 k. 12. Maryanna z Kalickich *Kapla* lub *Kaplińska*, wdowa po Drożniku, i syn jej, rs. 10 kop. 75. Praxeda Magdalena *Oliwińska*, córka pozostała po Artyście Dramatycznym, rs. 48 kop. 60. Piotr-Celestyn *Cieleski*, syn po Naczelniku Sekcji, oraz po żonie jego pozostały, prawo do udziału pensji rs. 393 kop. 75. równie jak i w dodatku po śmierci matki, rsr. 196 kop. 87. Pani Eleonora z Karpińskich *Gajewska*, wdowa po Poborcy Kassy Powiatu Ostrołęckiego rs: 270. Adelajda z Cieszkowskich *Kossakowska*, wdowa po Podleśnym, i ich dzieci, rs. 101 kop. 44. Jan *Michałowski* b. Sekretarz Kollegjalny, oprócz pensji rs. 157 kop. 25, dodatek w ilości, rs. 67 kop. 75. Kaźmierz-Piotr-Maciej *Więckowski* b. Pisarz Składu Głównego Tabak w Płocku, oprócz pensji rs. 318 kop. 75. Marjanna z Siergielewiczów *Żurkiewiczowa*, wdowa po Stróżu przy Magazynie Solnym w Piątnicy i ich synom rs. 16 kop. 20. Dzieci po Benedykcie-Wojciechu *Kołakowskim*, Dyrektorze Mennicy Warszawskiej, rs. 500 dodatek rsr. 50. Elżbieta z Redlów *Jeżewska*, wdowa po Kontrolerze i jej dzieci rs. 75. Katarzyna z Hirnerów *Borkowska* wdowa po posługaczu Dyrekcji Szczegółowej Tow. Kredytowego Ziemskiego Gub. Aug. i jego dzieci rs. 18. Julja Pelagja z Paprockich *Englert*, wdowa po Rachmistrzu w Banku Polskim, i ich dzieciom rs. 150. Eliasz *Schenchine*, Dymis. Generał-Major, b. Dyrektor Wydziału Górnictwa przy Kom. Rząd Przych. i Skarbu, tudzież b. Dyrektor Żel. Warsz.-Wied. drogi, za 35-let. wojsk. i cyw. służbę, rs. 3,937 k. 50. (D. c. n.)

DODATEK

DODATEK do Nru 346 KURJERA WARSZAWSKIEGO.
Piątek. — Dnia 19 (31) Grudnia. — Rok 1858.

Dziś, w Kościele XX. *Franciszkanów*, odprawi się dziękczynne Nabożeństwo na Uroczystość zakończenia roku, z wystawieniem N. SAKRAMENTU, podczas którego jako w d. S. Cecylji, podobnie powodowany duchem pobożności P. *Bach* wraz z swoją orkiestrą, poświęci chwil kilka na cześć i na chwałę PANA. — Jutro zaś w tymże Kościele, przypada Odpust kwartalny Bractwa Sgo Antoniego.

Jutro, w Kościele XX. *Karmelitów* na Krak: Przedm:, przypada doroczna Uroczystość Najsłodszego Imienia JEZUS, która obchodzoną będzie z Odpustem zupełnym z Kazaniami, Procesjami i Ewangeljami po Nieszporach.

Zarząd Warszawskiego Ober-Policmajstra, wezwał P. *Pawlenko*, Podporucznika; tudzież P. Bronisława *Miszewskiego*, dymis: Podpraporszczyka, ażeby w interessach własnych zgłosili się do Zarządu Policji, lub obecne swe zamieszkania wskazali.

Pocztamt Warszawski. — Podaje do powszechnej wiadomości, że na zasadzie upoważnienia Rady Administracyjnej Królestwa, nastąpionego w skutek przedstawienia Zarządu Okręgu Pocztowego, z d. 1 Stycz: 1859 nowego stylu, opłata od listów w kopertach stęplowych przez Pocztę miejską w tutejszem mieście przesyłanych, zniża się do k. 3, za jedną kopertę. Obok tego dozwoloną zostaje przesyłka przez Pocztę miejską biletów z powinszowaniem i inwitacyjnych, w kopertach stęplowych bez zapieczętowania, za opłatą po k. $1^1/_2$ za sztukę; listy na pocztę miejską przeznaczone winny być wrzucane do skrzynek pocztowych urządzonych po tutejszem mieście, zaś bilety z powinszowaniami i inwitacyjne, należy oddawać tylko w Expedycji Pocztamtu Warsz: przyjmującej listy krajowe. Wszystkie wyżej rzeczone listy, oraz bilety, przez Pocztę miejską przesyłane, doręczane będą do adresantów przez Bryftregerów bezpłatnie, i ci przy wręczaniu ich nie mają prawa domagać się jakiejkolwiek za nie dopłaty.— Pomocnik Dyrektora Poczt, Radca St: *Kobierski.*

Naczelnik Powiatu Warszawskiego.— W tym czasie po za rogatkami miasta, kilka zdarzyło się nieszczęśliwych wypadków mocnego skaleczenia, a nawet śmierci, przez wywrot wozów naładowanych drzewem. Nieostrożne zjeżdżanie z traktów na drogi boczne, lub przejeżdżanie przez łąki i inne nierówności dla skrócenia sobie drogi, stało się tego powodem. Prócz tego, szczególniej na traktach, któremi drzewo jest transportowane, częste bywają zatargi, kłótnie i bijatyki między powożącemi, którzy nietrzymając prawej strony, zajmując furami całą szerokość drogi, nieuważnie i niepotrzebnie wymijając się, wzajemne robią sobie psoty, tracą czas, niszczą konie i uprząż, a podróżnym tamują swobodny przejazd. Sprawcami tego nieporządku, są tylko furmani z Warszawy i Przedmieść do lasów przyległych po drzewo wysyłani; na ich też zuchwałość najbardziej użala się Policja wiejska, która i pod tym względem porządku przestrzegać jest obowiązaną. Chcąc zatem zapobiedz wszelkiemu na przyszłość nieporządkowi, wzywam tutejszych mieszkańców sprowadzających drzewo, aby swym służącym przykazali, trzymania się prawej strony, kolejnej jazdy, i nieodstępować od koni; gdy bowiem for jest kilka lub kilkanaście, mają zwyczaj zbierać się razem, pozostawiając konie za sobą, które bez dozoru, albo z drogi zjeżdżają, albo całą drogę zajmują. Winienem obok tego ostrzedz, że Władze Gminne otrzymały rozkaz pilnego czuwania nad zachowaniem powyższego porządku, aresztowania i odsyłania gdzie należy po ukaranie każdego, któryby do porządku tego przepisami Policyjnemi zastrzeżonego niestosował się. Straty więc jakie ztąd wynikną, sobie tylko właściciele koni przypisać będą mogli, jeżeli z niniejszego ostrzeżenia, korzystać nie zechcą — *Trausolt.*

Pojutrze, to jest dnia 2go Stycznia, odbędzie się Msza Ŝta za spokój duszy ś. p. Jana *Szymanowskiego*, jako w bolesną rocznicę skonu jego w Kościele XX. Kapucynów o godz: 11tej z rana; na którą, pozostała Wdowa z Dziećmi, Familję, Przyjaciół i Znajomych, zaprasza.

Doszła nas smutna wiadomość, iż ś. p. Józef *Sulistrowski*, powróciwszy z zagranicy, to jest z Paryża do miasta Wilna, tamże nagle żyć przestał.

W Kamieńcu Podolskim, w tych czasach, postawiono pomnik ś. p. Sewerynowi *Malinowskiemu*, Artyście Dramatycznemu, zmarłemu przed kilkunastu laty. Był on ozdobą sceny tamtejszej, a obok tego zacnym współtowarzyszem.

Zeszyt VIImy czyli IIIci tom *Wieńca*, pisma zbiorowego ofiarowanego Stanisławowi *Jachowiczowi*, wyszedł z druku, ozdobiony wizerunkiem *Jachowicza*. Tom ten zawiera 136 artykułów wierszem i prozą, a mianowicie: Franciszka *Sobieszczańskiego*, Bronisławy *K.*, Anieli *Bogusławskiej*, Alexandra Hr: *Przeździeckiego*, Bolesława *Wiktora*, Józefa *Elsnera*, Hippolita *Skimborowicza*, Augusta *Heylmana*, Bronisława *L.*, *J. J.*, Pauliny *Kr:*, A. z Hr: K. *K.*, Tymoteusza *Rodziszewskiego*, Antoniny z XX. Radziwiłłów *Giedrojć-Jurachowej*, Antoniny *Sroczyńskiej*, Romualda *Lareckiego*, *A. R. P.*, Piotra *Sławińskiego*, Daniela *Neufeld*, *W. A.*, Tymoteusza *Stępniewskiego*, Adama *Bartoszewicza*, *Kaliszanki*, Kornela *Malczewskiego*, X. Józefa *Żmijewskiego*, Matyldy *V.*, Ludwika *M.*, Leonarda *Leszczyca*, Władysława *Wagi*, Chłopa z Powiatu Maryampolskiego, Marji *M.*, Józefa *Kar:*, Julji *Schu:*, Anieli *Grabowskiej*, Jana *Kontrymowicza*, Stefanji *Noskowskiej*, Jakóba *Lhotaka*, Alexego *R.*, Edmunda *Znatowicza*, Walerjana *Kleszczyńskiego*, *A. B.*, Franciszka *Cywińskiego*, Antoniego *Dominowskiego*, Anieli *Wagner*, Ignacego *Lu:*, Dr F. *Kuleszy*, Bronisława *Lu:*, *Anieli*, *L. D.*, *W. Z.*, Wojciecha *Jastrzębowskiego*, Uczennicy wdzięcznej, J. K. *R.*, Michała herbu Przyjaciel, Wincentego *Dawida*, Karoliny *Ziemińskiej*, Michaliny z—, Szkoły Elementarnej w Jedlińsku, Emmy *Wdowińskiej*, *A. Wyspiańskiej*, Jana *Smolikowskiego*, Sabiny *Grz:*, Aloizego *Kosteckiego*, Hieronima *Ducknowskiego*, Jana Nep: *Kamińskiego*, *R.*, Kornelji *S.*, Teofila *Nowosielskiego*, Józefa *S.*, Józefa *Soleckiego*, Antoniego *Szabrańskiego*, *E. G.*, Maurycego Hr: *Dzieduszyckiego*, *M.*, Adolfa *Naake*, Emilji *B.*, Felicji *P.*, Zofji *Ścisłowskiej*, Konstantyna *Kruczaj*, Zofji *Sz:*, Franciszka *Sztochla*, Teofila *Borzęckiego*, *J. Łoskiego*, *N. J.*, Uczennicy b. Szkoły Wyższej Ewan-

gelickiej dla płci żeńskiej w Warszawie, Alexego *Zabokrzeckiego*, Bronisława *P.*, Wincentego *Smacznińskiego*, Franciszka *Wilkońskiego*, Klemensa *Buczackiego*, Bronisławy *Jelskiej*, Felixa *Homickiego*, *Wal:* z Muiszewa, Florjana *Z.*, Adolfa *Schlabitz*, Dra Wilhelma *Malcza*, *X. B.*, Alexandra *Grozy*, *—o—*, Ludwika *Pietrusińskiego*, Zofji *Porębskiej*, Józefa *Paszkowskiego*, Karola *Kucza*, *F. R.*, Józefa *Kenig*, Jana *Gregorowicza*, Józefa *M.*, Wacława *Szymanowskiego*, Zofji *K.*, *K.*, Antoniego *Pietkiewicza*, Wincentego *Korotyńskiego* i Józefa *Korzeniowskiego*. Autorów i Autorek, którzy w *Wieńcu* udział mieli, wykazuje spis 273; przedpłacicieli przeszło 1,600; ofiar na koszta druku 11. Zakończenie zawiera podziękowanie. Szczupła ilość pozostających exemplarzy sprzedaje się w xięgarni J. *Błaszkowskiego*, (w kamienicy Szpitala Śgo Rocha, naprzeciw Śgo Krzyża), po rs. 4 k. 50 za wszystkie 3 to: blizko 100 arkuszy druku obejmujące. Nadsełający powyższą kwotę franco, odbierze exemplarz na swój koszt do miejsca które wskaże w Królestwie Polskiem, (a za dopłatę rs. 1 w Cesarstwie).

W miejsce rozsyłania biletów z powinszowaniem Nowego Roku, złożyli w Redakcji *Kurjera Warszawskiego*, na różne dobroczynne cele, jak następuje: Dla sierot pod opieką Warsz: Tow: Dobroczynności: Jenerał-Lejtnant *Kwieciński* z Małżonką, rs. 3; Józef *Rawicz*, rs. 5; I... dor *Heinrich* z Żoną, rs. 1, i dla sierot Gminy Ewangelickiej rs. 1.— Dla starców i kalek pod opieką War: Tow: Dobroczynności: Radca Tajny *Łaszczyński*, Gubernator Cyw: Gub: Warszaws:, rs. 3; Jenerał *Paradowski* wraz z Żoną, rs. 2; Konsul Królewsko-Saski, Stanisław *Lesser* z Żoną, rs. 6; Alexander i Marja *Rawicz*, rs. 5; Salwjan *Jakubowski*, rs. 3; Tadeusz Dorja *Dernałowicz*, rs. 5.— Dla Instytucji Jałmużniczej przy Kościele PP. Sakramentek, dla wstydzących się żebrać: Radca Tajny, Senator, *Drzewiecki*, rs. 5; Hrabia *Kwilecki* z Żoną, rs. 3.— Jenerał-Lejtnant *Tutczek*, Komendant m. Warszawy, rs. 3, dla starców i sierot Gminy Ewangelickiej. — Radca Stanu *Solnicki*, rs. 3, w połowie dla Instytutu Głucho-niemych, w połowie dla Instytutu Śgo Kazimierza.— Mecenas *Thime* z Żoną, rs. 3, dla Szpitali Warszawskich.—Adam *Nosarzewski*, b. Podpułkownik b. Wojsk Polskich, rs. 10, dla Zakładu Panien Felicjanek.— Władysław *Garbiński*, rs. 3, dla kassy Rzemieślniczo-pożyczkowej, przy *Czytelni Niedzielnej* istniejącej.— S. *Neybaur* z Małżonką, rs. 3, dla ociemniałych.— Jenerał *Berski* z Małżonką, rs. 3, na Kościół PP. Marjawitek w Częstochowie. — Radca Stanu Józef *Korzeniowski*, rs. 1, dla Woje: *Szymańskiego*.—Katarzyna *Maringe* rs. 3, i Wiktora *Maringe* rs. 3, na oparkanienie dawnego smętarza Śto-Krzyzkiego.— Leopold *Kronenberg*, rs. 5, dla ubogich: dla starców *Majeranów*; dla 88-letniej staruszki Teressy *Olszewskiej* z ulicy Wilczej; dla N. *Olszewskiej*; dla *Zacharskiej*, i dla Woje: *Szumańskiego*, po rs. 1.— Kantor *Transportów pierwszego Zakładu*. rs. 3, dla ubogich wdów, a mianowicie: dla Franc: *Turner*; dla Z. *Wolskiej*, i dla *Sulińskiej*, po rs. 1.— Dla kassy wsparcia wdów i sierot po Lekarzach: Henryk *Spiess*, rs. 5; Doktor *Mülhauzen*, rs. 1; *Księski* Aptekarz, rs. 4. — Dla wdowy Teressy *Szafner* przy ulicy Niecałej Nro 614*ł*: Senator *Zaborowski*, rs. 3; Ijalja z Xiążąt Sapiehów *Czorba*, rs. 3; Stanisław *Englert*, Dyrektor Banku Pols: z Małżonką, rs. 2.— Złożono w tejże Redakcji: od A. rs. 1 dla powyższej wdowy *Szafner*.— Od M. *Wil:* rs. 3 dla biednej *Bułkanowskiej* z 5giem drobnych dzieci.

Zapowiedziany na Niedzielę w Resursie Nowej koncert Rodziny *Nerudów*, odłożony zostaje do przyszłego Czwartku.

Wypadkowa słabość przeszkodziła Panu *Buschmann* w przywiedzeniu do skutku zamiaru jego co do wystąpienia wczoraj w salonie Doliny Szwajcarskiej z grą na *terpodionie;* jutro zaś w tejże Dolinie, jako przy dniu Nowego Roku, orkiestra Pana Emanuela *Bach*, wykona same nowe utwory w tym jedynie tylko celu, dla przyjemniejszej zabawy, przygotowane.

Do przyozdobienia salonów w obecnej porze rozpoczęcia karnawału, skład Braci *Lesser*, zaopatrzony został w znaczny wybór przedmiotów, a mianowicie: żyrandoli, kandelabrów, świeczników w guście rococo całych kryształowych jakoteż brązowych i złoconych, niemniej figur, wazonów i lamp porcelanowych i t. p. przedmiotów w najświeższych i najgustowniejszych fasonach które po cenach umiarkowanych sprzedają się.

W perfumerji P. *Elsnera* przy rogu ulicy Królewskiej i Krak: Przedm: Nr 11, przysposobioną została znaczna ilość pachnideł, pomad i mydeł. Zarazem urządzoną została sprzedaż eleganckich w najlepszym guście negliżów damskich, oraz ubiorów negliżowych, jako i dziecinnych negliżyków. Tamże są do wynajęcia najświeższe tegoroczne w zupełnie nowym guście *domina*, po cenach bardzo przystępnych.

Arena gimnastyczna na placu przy uli: Nalewki wprost ogrodu Krasińskiego, pod dyrekcją P. Fryde: *Jameson*, z Astley-Teatru w Londynie, przybyłego z Petersburga z towarzystwem swoim, będzie miała zaszczyt dawać przedstawienia gimnastyczne i mimiczne w przeciągu dni świątecznych codziennie. Początek przedstawienia o godz: 5ej; jutro dane będą 2 przedstawienia, pierwsze rozpocznie się o godz. 3ej z południa, drugie o godz: 5. Dalsze szczegóły afisze doniosą.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani zostali: po Operze *Hugonoci*, Panie: *Quattrini* i *Gruszczyńska* po 3-kroć, Panna *Rivoli* 8-kroć, PP: *Troschel* 5 kroć, *Reichardt* 8-kroć, *Szczepkowski* i *Koehler* po 2-kroć, *Wodziczka*, *Lucas*, *Białoskórski* i Chór.

Ktoby chciał na dwa Święta zamówić muzyka do grania na fortepjanie do tańca, może się zgłosić do P. *Fijałkowskiego*, ociemniałego, zamieszkałego przy ulicy Piwnej pod Nr 101, a oprócz iż mieć będzie dobrego muzyka, wyświadczy jeszcze dobroczynny uczynek.

Kto chce dziś mieć świeże Ostendzkie ostrygi, niech zajrzy do P. *Stoczkiewicza* przy ulicy Miodowej.

Dla wiadomości młodzieży, podajemy, iż *papieru kratkowego* do rysunków technicznych szkolnych, podług wzorów przez Okręg Naukowy Warszawski wydanych, przygotował znaczny zapas skład główny J. *Kamińskiego*, ulica Wierzbowa Nr 473, dom Dmuszewskiego. Biorącym na ryzy, odstępuje procent.

Jutro i pojutrze, w salonach ogrodu Wiejskiego Pani *Martin* (Dominikowej), orkiestra polska P. *Lewandowskiego*, wykona najnowsze tego-czesne kompozycje. Początek o godz: 4ej.

Jutro i pojutrze, w salonach P. *Ohm*, za Wolskiemi rogatkami, orkiestra pod Dyr: A. *Kuhne*, wykona zupełnie nowe programy. Przytem pierwsze losowanie kwiatów kwitnących. Początek o godz: 4ej.

Jutro i pojutrze, wielka orkiestra pod dyrekcją Pana *Bergrün*, w oranżerji na Wiejskiej Kawie, wykonywać będzie dzieła najświeższe tegoczesnych Kompozytorów. Programy na miejscu objaśnią. Początek zabawy o godzinie w pół do 5tej.

W dniu onegdajszym na targach odbywających się w Urzędzie Konsumcyjnym m. Warszawy, płacono za wiadro okowity próby 10tej, bez podatku, rs. 1 k. 10¼; za garniec kop: 36.

Kurs wczorajszy: za *pół-imperjały*, żądają rs. 5 kop: 32; za *obligi Skarbowe* oprócz kuponu, żądają rs. 92 kop: 75, wartość kuponu rs. 1; za *listy zastawne* IIIgo Okresu, oprócz kuponu, żądają rs. 14 kop: 83, wartość kuponu kop: 1⅓.

Anglja. *Londyn, 25go Grudnia.* — W ostatnich dniach odbyło się znowu kilka meetingów reformistowskich w Angielskich Północnych okręgach fabrycznych. Wszystkie uchwały tych meetingów, zmierzają do szybkiego zaprowadzenia reformy wyborczej, głosowania tajnego i skrócenia trwania Parlamentu. — Rząd ogłosił wykaz handlowy z upłynionego miesiąca, z którego po raz pierwszy okazuje się stosunkowe podniesienie się wywozu do wartości ogólnej 1,690,621 f.szt:, chociaż w porównaniu z 1856 r., miesiąc ten przedstawia cyfrę mniejszą o 295,639 funtów szterl:. Najznaczniej powiększył się wywóz artykułów wełnianych, jedwabnych i bawełnianych. Ogólna summa wywozu w ciągu 11tu miesięcy r. b. wynosi 106,555,562 f. szt:, czyli o 8,451,634 f. szt: mniej jak w r. 1857, a o 709,331 f. szt: więcej jak w r. 1856. Przywóz zmniejszył się szczególniej w zbożu i mące, a zwiększyła się bardzo konsumcja herbaty, kawy, wina, cukru, spirytusów i artykułów zbytkowych. — Podług doniesień z Zante, Sir *Gladstone* oświadczył, że przy traktatach istniejących, niepodobna zaprowadzić tam jakiej zmiany, ale uczynił nadzieję pewnych ulepszeń. (N. Pr: Ztg).

Dzisiejszemu świętu, sprzyjała najpiękniejsza pogoda, a mnóstwo osób krążyło po ulicach, spiesząc do dworców kolei żel znej, już to w celu udania się na wieś, już też do otwartego pałacu kryształowego w Sydenham.— Hrabina *Levradio*, małżonka tutejszego Posła Portugalskiego, zmarła po krótkiej chorobie. — Rzeźbiarzowi *Bohnes*, którego model do pomnika *Havelocka*, zyskał przy konkursie pierwszeństwo, powierzono wykonanie tego dzieła. Na ten cel wyznaczono 2,000 f. szt:, i plac Trafalgar-Square, gdzie już stoi pomnik *Nelsona*.— Drut telegraficzny pomiędzy Maltą i Cagliari, został przez jakiś okręt uszkodzony, i kommunikacja przerwana. W skutku tego zapewne spodziewane z Indji wiadomości, opóźnią się o dni kilka. (N. Pr: Ztg).

27go Grudnia (telg:). — Podług doniesień z Szanghai, traktat pomiędzy Anglją i Chinami, został podpisany. (N. Pr: Ztg).

Austrja. *Wiedeń, 25go Grud:* (tel:). — Podług nadeszłych tu wiadomości telegraficznych z Belgradu, z daty dzisiejszej, po proklamowaniu *Miłosza* Xciem Serbji, utworzył się Rząd Tymczasowy, z *Graszanina*, *Sterka* i *Ugricica*. Po uśmierzeniu wojskowego kontr-poruszenia, spokojność została przywróconą; Xiążę *Alexander* znajdował się jeszcze w twierdzy tureckiej.

D. 26go Grud: (tel:).— Dzisiejsza *Korrespondencja Austrjacka* wyraża się dość energicznie przeciw buntowniczemu poruszeniu w Serbji, chce zachowania praw Porty, i daje poznać gotowość Austrji do układów. Półurzędowy dziennik ten donosi, że ze strony Austrji, mają być przedsięwzięte niektóre militerne środki ostrożności. (St: Anz:).

Francja. *Paryż, 25go Grudnia.* — J. C. W. Wielki Xiążę Konstanty Mikołajewicz, opuściwszy Paryż, udał się do Genui, gdzie połączy się z swą Dostojną Małżonką, a następnie na czele swej eskadry zwiedzi wybrzeża Sardynji, Palermo, Neapol i Adrjatyk. — Krąży tu pogłoska, że zawikłania zaszłe w Xięztwach Naddunajskich, skłonią Konferencje Paryzkie do zajęcia się znowu sprawami Mołdo-Wołoszczyzny. Wieść ta jednak nie jest pewną. — Jeden z domów handlowych Marsylskich założył kantor w Turanie.—Korrespondencje z Kochinchiny donoszą, że prześladowanie Chrześcjan znowu się rozpoczyna, i że 3ch Xży Hiszpańskich uwięziono i zaprowadzono do stolicy Hué —Słychać, iż tutejsza Dyrekcja jeneralna muzeów, weszła w układy o nabycie słynnego muzeum Margr: *Campana* w Rzymie.—Święta BOŻEGO NARODZENIA, osmucone zostaną po wsiach i fabrykach powołaniem do broni ...tu tysięcy popisowych z r. 1857. Krok ten rządu wykazuje chęć bycia w pogotowiu na wszelkie wypadki, ale nie wzbudza żadnej obawy o pokój.— Hr: *Persigny* z żoną, wyjechał do Anglji, dla odwiedzenia licznych swych znajomych. — *Monitor* donosi o zaszłej wczoraj w pałacu Senatu, śmierci P. *Mesnard*, pierwszego Vice-Prezesa Senatu, Prezesa Sądu Kassacyjnego i Członka Instytutu. (Ind: Bel:).

Marsylja, 25go Grudnia, (telegram). — Król Neapolitański nakazał pobór dodatkowy 10,000 ludzi. We wszystkich arsenałach i fabrykach broni Królestwa Obojga Sycylji, panuje nadzwyczajna czynność. (Ind: Belge).

Hiszpanja. *Madryt, 24 Grudnia*, (telegram).— Wczoraj, w kongresie, przy rozprawach nad adressem, poprawka P. *Moyano*, w której żądał wykonania konkordatu, została odrzuconą 158 głosami przeciw 17. — Pan *Rios Rosas* wyjechał wczoraj na swą posadę do Rzymu. — Ogłoszono tu urzędową depeszę, donoszącą o odpłynięciu pięciu okrętów hiszpańskich z Manilli do Kochinchiny. (St: Anz:).

Niemcy. *Monachium, 25go Grudnia.* — W dniu 9ym Stycznia, przy mającym nastąpić przez prokuracją ślubie przyszłej Następczyni Tronu Neapolitańskiego, Xiążę *Luitpold* Bawarski będzie reprezentował Narzeczonego. Słychać także, iż czwarta Córka Xięcia *Maxa* Bawarskiego, Xiężniczka *Matylda*, przeznaczona jest na Małżonkę Xięciu *Ludwikowi*, Hr: *Trapani*, drugiemu Synowi Króla Neapolitańskiego, i że ślub w ciągu roku nastąpi. (Neue Pr: Ztg).

Prusy. *Berlin, 27go Grudnia.* — Depesza telegraficzna donosi, że Król i Królowa Pruscy przybyli szczęśliwie do Rzymu 23go b. m. po południu. (Neue Pr: Ztg).

Turcja.— Podług depesz telegraficznych z Belgradu, Skupczyna zażądała abdykacji Xięcia w d. 22 b. m. Xiążę zapytał Konsulów o zdanie, ale ci oświadczyli, iż nie

są do tego upoważnieni, poczem Xiążę 22go wieczór, dla swego bezpieczeństwa, udałsię do fortecy tureckiej. To spowodowało Skupczynę, która była zdania, że Xiążę pozostawił kraj bez rządu, do uważania go za wychodźca, zdetronizowania i proklamowania Władcą Xięcia *Miłosza*. Obwieszczono o tem publicznie, śród wielkiego zapału, zgromadzonemu ludowi. (Podług depesz z Wiednia, Xiążę *Al xander* podpisał swą abdykację 22go b. m. wieczór). (St: An:).

Rozmaitości. — Dziennik *Moniteur de la flotte* donosi, że stracenie hiszpańskiego misjonarza Dr Fr: *Melchiora*, nastąpiło w pierwszym tygodniu miesiąca Sierpnia w Nam-Dinghu; ścięto mu głowę i wystawiono na widok publiczny, serce zaś i inne części ciała rozesłano po rozmaitych miastach kraju Tongking na wystawę. Przywiózł tę wiadomość do Makao Xiądz *Galy*, któremu udało się uciec. Przed samą jego ucieczką przytrzymano jeszcze dwóch francuzkich missjonarzy, innym zaś Europejskim missjonarzom z Apostolskim Wikarjuszem powiodło się uciec w lasy. Najgwałtowniej srożyło się prześladowanie w centralnej missji, gdzie według wiadomości które na dniu 24 Września otrzymano w Makao, padło ofiarą okrucieństwa wielkich Mandarynów przeszło 7,000 Chrześcjan. Między straconymi znajduje się dwóch Xięży z Prowincji Ocana. — W tych dniach nawiedzała Londyn gruba mgła (fog), jakiej nikt nie pamięta. Świece wśród dnia zapalono, a na ulicach na parę stóp ledwie można było dojrzeć, tak, że zwyczajne czynności dnia zostały przerwane. Wiele ztąd fatalnych przypadków wynikło. W Poniedziałek wieczorem pociąg przychodzący na stację w Hackney, w tej grubej mgle, rozbił swą lokomotywę, trzy wagony pierwszej i drugiej klassy, i skaleczył okropnie 22 osób. Grubość mgły i ciemność niedozwalały dać tym nieszczęśliwym ratunku, co zwiększyło okropność tej katastrofy. — Młody studencik zapytał ojca: »Co znaczy ten wyraz *praszczury*.« »To są nasi najstarsi ojcowie.« »A więc, proszę taty, nasze najstarsze matki powinny nazywać się *pramyszy*.«

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bentkowski Leon Ob: z Mikołajewka nr 584; Królikiewicz Bolesław Ob: z Boryszewa nr 584; Zubow Mik: dymis: Sztabs-Kapitan z Petersburga nr 414.

Wyjechali: Karski Mścisław Obyw: do Strachemina; Szczuka Ant: Ob: do Dzbędza; Tyszkiewicz Mik: Kamerjunkier Dworu J. C. MOŚCI do Wilna.

Przyjechali koleją żelazną: Felkerzam Julja Wdowa po Jenerale-Majorze z Paryża nr 414; Hr: Gurjew Marja Żona Podpułkownika z Wiednia nr 414; Jobal de Pagny Jan-Baptysta Hr: z Paryża nr 414; Xiądz Janyszew Proboszcz Cerkwi Prawosławnej w Berlinie z Berlina nr 414; Stałypin Marja Żona Sztabs-Kapitana Artyllerji z Paryża nr 414.

Wyjechali koleją żelazną: Kriwcow Mik: dymis: Pułkownik Gwardji i Miaskowski Felix Radca Stanu, Radca Najw: Izby Obrachunkowej do Paryża; Potocka Zofja Hr: do Krakowa; Pourd Piotr Eugeni Pełnomocnik do Niemiec.

DONIESIENIA.

Dnia 18go b. m. przez powracającego z Warszawy Fornala, znalezione zostały pod Jabłonną rzeczy w mantelzaku skurzanym, należące, jak się zdaje, do wojskowego, które za udowodnieniem odebrać można w Pułtusku, w Cukierni Pana Pawłowskiego, w dzień Nowego Roku lub później. 1

Do głównego Składu Kawioru przy ulicy Senatorskiej, w domu WW. Piotrowskich Nro 496, nadszedł znowu świeży transport KAWIORU świeżego Astrachańskiego zupełnie mało-solonego, z Listopadowych połowów, z którym mam honor polecić się względom szanownej Publiczności.— M. *Żyżyn*.

W dniu 3 Stycznia 1859 r. to jest w Poniedziałek i dni następnych od godziny 10ej z rana do 4ej po południu, w pałacu Nr 9 przy ulicy Miodowej w drugim podwórzu wprost bramy, odbywać się będzie przez publiczną licytację **sprzedaż ruchomości** a mianowicie: Meble mahoniowe, jesionowe, Biórka, Foteli, Stołów, Stolików, Żyrandola i Świeczników bronzowych złoconych, Szkła, różnych kosztowności, Dywanów, Obrazów dobrych Malarzy, Zegarków, Tabakierek złotych i srebrnych, Futer, Szopów i Algierki z Elek amerykańskich, Garderoby, i t. p., a to wszystko za gotowe pieniądze po zalicytowaniu płacić się mające. 3

P Ą C Z K I.

Sprzedają się od dziś w mojej Cukierni przy ulicy Senatorskiej i róg Daniłowiczowskiej Nr 461, Pączki Ananasowe i z Pączową Essencją po Kop: 5, a z Konfiturami po Kop: $2^1/_2$ i $1^1/_2$; Essencja Pączowa Ananasowa flaszka Kop: 50, z dubeltowem smakiem i prawdziwym Rum Jamajka Kop: 75, flaszka wystarczająca na 12cie szklanek. — K. *Grochnert*.

Z Lublina.—Magazyn mód i strojów damskich w domu W. *Knoll*, i obok tegoż handlu exystujący, za powrotem właścicielki, zaopatrzony został w rozliczne tego rodzaju nowości na obecną porę.

Do Składu Kupca JANA GRYDINA 2go, pod Nrem 1251 przy ulicy Nowy-Świat, obok Starej Poczty, nadszedł Transport świeżych **JARZĄBKÓW, Kapłonów, Ciećwierzy, Zająców** białych, KAPłonów Rostowskich, **Kawioru** świeżego Astrachańskiego, BULJONU świeżego, GROSZKU zielonego, WINOGRON Astrachańskich, **SIECI** do łowienia Ryb i innych Towarów Rossyjskich. 2

KALENDARZ PUGILARESOWY M. Fajansa, na rok 1859, po **kop: 5** (gr: 10) za exemplarz, jest do nabycia w tegoż zakładzie Artystyczno-litograficznym, przy ulicy Długiej, pod Nrem 550, oraz we wszystkich znaczniejszych Xięgarniach i składach Papieru w Warszawie i na prowincji.

Dziś rano zimna stopni 3. Wczoraj w południe zimna stopni 1.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle*, stóp 4 cali 1. (W mierze).
TEATR WIELKI. Jutro, *Flis*.—*Esmeralda*.
TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, *Floryna*.—*Trefniś*, (wznowiona komedja.—*Nic bez przyczyny*.

Dziś i codziennie od 6 wieczorem, w Zakładzie Piwa Bawarskiego przy ulicy Senatorskiej w pałacu Blanka, P. E. Gutmann z Kompanją, w kostiumach Styryjskich, grać i śpiewać będzie.

Ostrygi codzień w Handlu Rajtarskiego dawniej Gout, ulica Senatorska.

Sprostowanie.—W wczorajszym Kurjerze, w kolumnie 2giej, szpalcie 1szej, w wierszu 9tym od dołu, w ofiarach dla wdowy *Szafner*, zamiast S. Flatow, czytać należy: *J. Flatow*.

W Numerze 344 na str: 1816 w doniesieniu o potrzebnym towarzyszu podróży, w wierszu 2m od dołu być powinno: „Zgłosić się na ulicę Śto-Jerską" a nie Śto-Jańską.

KONIEC ROKU 1858.

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować, dnia 19 (31) Grudnia 1858 r.— Starszy Cenzor, F. *Sobieszczański*.

DODATEK.

go rodzaju wydarzeniach, donosimy o tem, dodając, iż sieroty te domagają się jeszcze Chrztu Śgo. Być więc może że która ze szlachetnych osób, zechce je uszczęśliwić imieniem Chrzestnej Matki lub Ojca, i … swoją
opiek … zcze dni
kilka …
Z p … azdu Pa-
ni *Ris* … eatralnej
Public … *Ungra*,
librett … wiedzia-
nych.
Wc … ji *Tali-*
zman, …
Kur … 5 kop:
49; za … rs. 90
kop: 8 … *ty za-*
stawn … 4 kop:
87, wa … pożyczkę
z r. 18 … , war-
tość k …
Dziś … *ykalna*
zabaw …

Amer … y z d.
5go na … Kan-
sas, w … yszło
do bójk … *Grow.*
Pierwsz … nie-
wolnict … szto-
wania z … po-
siedzeni … wodu
swego … ybu-
chnęło p … któ-
rego 23 … dział
ochotnik …
rządek. (… po-
Anglja … jest
w stanie … wego
gabinetu, … wej:
Pierwszy … rbu,
D'Israeli … Pre-
zes Rady … znik
pieczęci, … we-
wnętrzny … ych,
Hr: *Malm* … *er;*
wojny. Je … Sir
John *Paki* … *he-*
ster; Prez … zes
biura Indy … ni-
sarz robót … ey
Jeneralny, … y-
dziale woj … ja:
Lord-Nami … T.
Blackburn … żę
Newcastle, … ą-
pienia do ga … e-
ralnego Gu … o-
wi *Stanley* … ał
służyć pod … ia
Exeter, Hr … jmują tak-
że wysokie posady dworskie. — Pod datą 25go telegramem donoszą z Londynu, że gabinet nie jest jeszcze zu-

pełny, gdyż niewiadomo czy Xiążę *Northumberland* przyjmie zarząd admiralicji. (Dotychczas wymieniano Sir J. *Pakingtona* jako pierwszego Lorda admiralicji). — Jutro będzie … no-
wego gab … enie
obrad na … go-
dniowo w … ne-
go uzbroj … mo-
rze, potrz … naj-
później b …
Londyn … od-
mówił p … ego
Sir *Pakin* … nie
wydziału … abi-
netu, gdyż … wy-
borze, ko … nie-
działek w …
Azja. — … an-
tonu, a na … że
sprzymier … zy-
jaznego E … ego
boku dwó … na-
ście miljo … ży-
czono rząd … io-
ny, a miesz … owi
podano pr … an-
dlowego. … 20
ludzi. (Neu …
Belgja. … nu
August *De* … arł
wczoraj ra … de-
putowanyc … ra-
wa o ściga … ra-
zy względe … no
ztąd do Lon … ro-
cesie *Bern* …
Danja. …
Dzisiejsza … ie-
mieckiej a … d-
radza wsze … ie-
go, i jakie … ń-
stwa. Arty … yż
Rząd posia … la
polepsza si …
Francja. … *a,*
został mia … tu,
roztrząsają … p-
portu i roz … ą"
jak się wyr … *ri-*
cole donosi … zie
rzezi w Par … o-
nanie, wów … la
Xiężna *Mou* … ć,
że przy pro … u
Napoleonow … e-
Króla, ale c … ie
otrzymać za …
Paryż, 2 … o-
częty zosta … o
Stycznia. P … jest. Prezes …),
Senator *Delangle*. Czterej znajdujący się w Paryżu oskarżeni nie są obecni. (St: Anz:).

czną rs. 4 kop: 50. Muszę oddać sprawiedliwość, że by-
łem zadov … urządzanych
z 5ciu pot … rzy
rychłej usł … za-
tem winien … ża-
dnej myśli … ch
osób pojed … się
na stanow … nia
słusznej m … się,
że Szanow … ść i
bliższy św … hce
to moje … rje-
rze. — A

Wczora … po
Operze *H* … *wie-*
cka 5-krc … roć,
Ziołkows … *ski.*
Po Tańca … *Pu-*
chalski i

Kurs … kop:
44; za *ol* … s. 90
kop: 14, … *awne*
Illgo O … : 82,
wartość

Jan Ż … War-
szawie … skiej
w Lond … owy-
Swiat p … icynie
na 1sze … kaniu,
oraz pc … oczął
udzielać

Mam … ść, iż
w *Szko* … domu
W. Dra … ie się
kurs n … je od-
bywać … jnych.
Osoby … zinach:
rano o … — Mi-
chał *M* … wania.

ANG … do da-
wnego … czoraj,
w tow … tarasie
zamku … zna pu-
bliczn … y tej o-
kolicz … y publi-
cznie … pół go-
dziny. … ru, do-
kąd z … .—Lord
Malm … ę na po-
słuch … *gny.* —
Hr: L … indsoru,
gdzie … Angiel-
skich … ełnione-
go za … mmissja
osob … nia spra-
wy *B* … zez Lor-
da Sędziego … zwanych
w tym celu Sędziów przysięgłych. — Wysłano do Ka-
nady rozkaz werbowania ochotników do nowego pułku,
mającego składać się z 1,000 ludzi. Pułk ten otrzy-
ma Nr 100, i nosić będzie nazwę Xięcia *Walji.* Pole-
cono jednocześnie urzędom werbunkowym Kanady, a-
żeby przy werbowaniu nie dawały powodów do nowych
nieporozumień ze Stanami - Zjednoczonymi, i ażeby
przyjmowały tych ochotników ze Stanów pomienionych,
którzy sami v … (St:
Anz: i N. Pr: Z

Londyn, 6g
wczoraj z pow
by miał mowę
zrobi z przyjęc
gabinetowej.

Londyn, 7g
szczony zost
zamiaru żąda
wstaje na pla
i przypisuje
Anglji w Egi
wynurza na
się wmięsza
Anz:).

AUSTRJA.
szłych tu w
wiesił swe
Tryest, 5 … ą,
że wojska T … ę-
ły obozem … a
nieregularn … ie
słuchają sw … u
tego nie pr

FRANCJA. … a-
wa, mocą … o-
wanych na … y-
czynić się … ci-
wników p … —
Spodziewa … or-
tugalski p … a-
nia swego … or-
tugalskiej … ny.
— Staroż … oło
Gorder w … od-
budowany … da-
ny Cyster … ne-
mu Xiędz … do-
wanie, ze … .

Paryż … *ats,*
ogłosił r … Rząd
Sardyńsk … lwo-
rach obc … apo-
litański

WŁOC … zenia
wynurzo … agna,
OJCIEC Ś … Sez-
ze, Pipı … r. z.
Legacje

Stra
Lecz
Pier
Dru
Wsz
Jednak zbyt prozaicznie służy do jedzenia.
(Zeszła Szarada, *Mada*).